

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, elok. 22 - Wed. Aug. 22, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86. vuosikerta Vol. LXXXVI No. 33

45 cents

Sotilaspolitiikan taustavaikuttaja arvioi:

"USA valmis taloudellisiin uhrauksiin Persianlahdella"

Yhdysvallat on valmis tuntuviinkin taloudellisiin uhrauksiin, jos Persianlahden kriisi pitkittyy, arvioi David M. Abshire, strategisten ja kansainvälisten asiain tutkimuskeskusten CSIS:n johtaja.

Abshire, joka on yksi sotilaspolitiikkamme taustavaikuttajista, toimi 1970-luvulla apulaisulkoministerinä ja 1980-luvun alussa Naton suurlähettiläänä. Abshiren johtama CSIS-keskus on yksi tunnetuimmista alallaan, ja sen tutkimuksia seurataan tarkasti eri puolilla maailmaa.

David Abshire luonnehtii supervaltojen, Japanin ja arabimaiden sekä muiden YK:n jäsenvaltioiden Irakin vastaista rintamaa "historiallisesti ainutlaatuiseksi."

"En tiedä yhtäkään asiantuntijaa, joka olisi pystynyt ennustamaan, että tällainen yhteistyö on mahdollista," hän toteaa.

Abshire arvelee Irakin johtajan Saddam Husseinin olleen täysin varaurumaton yleismaailmallisten vastatoimien laajuuteen. Hän pitää mahdollisena, että myös Irakin

kansa voi kääntyä Husseinia vastaan.

"On varmasti irakilaisia, jotka ajattelevat, ettei johtaja, jolla on koko maailma vastassaan, voi olla oikealla tiellä."

"Ihmiset pitävät voittajista. Kun he tajuaavat, että Hussein on häviö, sillä on valtava psykologinen merkitys," Abshire arvioi.

Abshire uskoo Irakin pysyvän kauan Kuwaitissa. "Tilanteen täytyy olla todella kiperä, ennen kuin Hussein vetäytyy," hän arvioi.

Kuwaitin takaisinvaltaus olisi Abshiren mielestä huono vaihtoehto. Hän luottaa talouspakotteiden voimaan, ja uskoo saarron onnistuneen yli odotusten.

"Washingtonissakin monet asiantuntijat epäilivät, etteivät Turkki ja Saudi-Arabia uskalla sulkea Irakin öljyhanoja. Nyt saarto on kuitenkin tosi-asia, ja se on osa voittoa."

Bushin politiikalle laaja tuki

Persianlahden kriisi lisäsi alkuvaiheissaan presidentti

George Bushin suosiota. CNN-televisiokanavan ja Time-lehden julkaiseman mielipidetutkimuksen mukaan amerikkalaisten suuri enemmistö tukee Bushin ottamaa Irakin vastaista kantaa ja kannattaa hänen politiikkaansa kriisissä.

Tutkimuksessa haastatelluista 500 ihmisestä 83 prosenttia ilmoitti hyväksyvänsä Bushin otteet Lähi-idässä.

Toinen, Newsweek-lehden julkaisema mielipidetutkimus osoitti Bushin suosion nousseen 10 prosenttia viime kuussa tehdystä mittauksesta. Nyt 75 prosenttia haastatelluista 770 aikuisesta antoi Bushin toiminnasta hyvän arvosanan.

CNN:n ja Timen tutkimuksen mukaan 29 prosenttia amerikkalaisista haluaisi hallitukselta vielä kovempia otteita Irakista vastaan.

Newsweek kysyi vastaajilta myös, kannattaisivatko he Irakin presidentin Saddam Husseinin murhaa kriisin ratkaisukeinona. Haastatelluista 58 prosenttia vastasi kieltävästi.

Bensagallonan hinta maailmalla

Halvimman saatavilla olleen bensiinin hinta gallonalta kesäkuussa 1990, ennen Persianlahden kriisin aiheuttamia hinnankorotuksia:

Yli \$3/gallona

Abidjan, Norsunluurannikko	\$4.31
Milano, Italia	4.11
Moskova	3.85
Managua, Nicaragua	3.82
Tukholma	3.80
Tokio	3.57
Helsinki	3.51
Pariisi	3.46
Dublin	3.45
Kööpenhamina	3.39
Oslo	3.30
Lissabon	3.25
Amsterdam	3.13

Alle \$1/gallona

Caracas, Venezuela	\$0.21
Lagos, Nigeria	0.32
Quito, Ecuador	0.40
Kuwait	0.52
Riyadh, Saudi-Arabia	0.60
Bogota, Kolumbia	0.69
Kairo	0.70
Santo Domingo, Dominikaaninen tasavalta	0.71
Mexico City	0.79
Manama, Bahrain	0.79
Abu Dhabi	0.83

Yhdistyneet Arabiemiirikunnat
Jakarta, Indonesia 0.90
Atlanta, Georgia 0.97
Yhdysvalloissa bensiinigallona maksoi keskimäärin \$1.10; New York Cityssä \$1.10 ja New Jerseyssä \$1.04.

Lähde: Runzheimer International

Behaviorismin isä kuollut

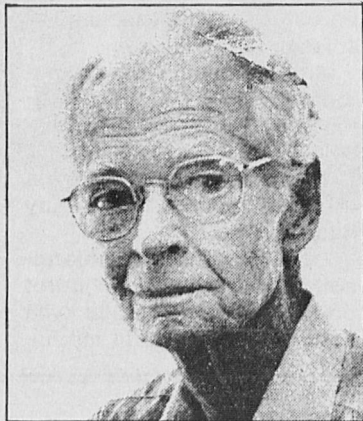
Behavioraalisen psykologian perustaja B.F. Skinner, 86, kuoli elokuun 18 päivänä taisteltuaan lähes vuoden leukemiaa vastaan.

Skinner saavutti maailmanlaajuista huomiota teorioillaan ihmisen käyttäytymisestä. Hän uskoi ympäristön kontrolloivan ihmistä, ja katsoi ihmisen vain reagoivan ulkopuolisiin ärsykkeisiin.

Skinner sai urallaan useita huomattavia kunnianosoituksia, mutta hänen teoriansa herättivät myös kiistelyä.

Jotkut tiedemiehet pitivät Skinneriä sensaatiohakuksena, toiset arvostivat hänen pyrkimyksiään muuttaa ihmisen käyttäytymistä paremman maailman aikaansaamiseksi.

Uraauurtavissa kokeissaan Skinner mm. opetti rottia ja kyyhkysiä käyttäytymään tietyllä tavalla palkitsemalla eläimet ruualla.

B.F. Skinner

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 7-10

- A symposium in Turku next month: *Finnish Literature in North America - Why not for export*
- A profile of the Finnish politician
- "The ticket for 'free'", a story by Walter M. Poti

Sisäsivuilla:

- Elokuvaohjaaja Renny Harlin sivu 2
- Alaskan suomalais-seurakunta 150-vuotias sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Uusi murhaennätys Yhdysvalloissa

Yhä useampi amerikkalainen kuolee väkivaltaisesti. Jos alkuvuoden tahiti jatkuu, murhataan Yhdysvalloissa tänä vuonna yli 23,000 ihmistä. Se merkitsi 63 murhaa päivässä, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Tämän vuoden kuutena ensimmäisenä kuukautena murhien määrä nousi kahdeksalla prosentilla edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Murhatuksi tuleminen riski on suurin pääkaupungissa Washingtonissa, missä tähän mennessä on murhattu 273 ihmistä.

Viranomaisten yritykset vähentää huumausainekaup-

paa ovat pardoksaalisesti lisänneet väkivaltaa kaduilla, poliisista kerrotaan. Kun huumausaineiden saanti vaikeutuu, hinnat nousevat ja kamppailu eri ryhmien välillä kovenee.

Bostonissa kokaiinin saannin vaikeutuminen nosti tänä kesänä aineen hintaa, ja samalla murhat lisääntyivät viime vuoden kesäkuuhun verrattuna 38 prosentilla.

Monissa kaupungeissa kokaiinisodasta eivät joudu kärsimään ainoastaan huumausaineiden käyttäjät ja myyjät, vaan usein myös täysin ulkopuoliset ihmiset. Viime aikoina esimerkiksi New Yorkissa monia lapsia on "vahingossa" ammuttu huumeita käyttävien jengien keskinäisissä kiistoissa.

Elokuvaohjaaja Renny Harlin:

"En olisi koskaan saanut tehdä elokuvia Suomessa"

BEVERLY HILLS, CA - Eräs maailman tämän hetken kuumimmista elokuvaohjaajista, Renny Harlin, ei kenties olisi koskaan saanut rahaa Suomessa elokuvantekoon riihimäkeläisenä Lauri Harjolana.

Ennen elokuun alkupäivinä alkanutta Suomen vierailuaan Renny Harlin antoi Demarille haastattelun Los Angelesin Beverly Hillissä. Hän sanoi joutuneensa aikanaan Suomen tukahduttavassa ilmapiirissä "naurunalaiseksi ja ulkopuoliseksi".

Harlin panostaa lähitulevaisuudessa paljon Greenpeace-aiheeseen, "unelmaelokuvaansa".

31-vuotias Renny Harlin on tänään tosiväsynyt ja räkäkätty.

Haastattelun saamista Hollywoodin lujimmin työtätekevältä mieheltä ei helpota keskiviikkona alkanut Euroopan-vierailu *Die Hard 2* -elokuvan merkeissä, ei myöskään meneillään olevan *Rambling Rose* -elokuvan tuottaminen eikä *Midnight Sun Pictures* eli Keskiyön auringon elokuvat -elokuvafransansu tuore muutto Beverly Hillsissä.

Yhdysvalloissa Renny on tällä hetkellä elokuvaohjaaja numero yksi *Die Hard 2:n* ja *Ford Fairlane* -elokuvan jälkeen - ja sen huomaat kaikkialla.

- Ekaa kertaa, niiden elokuvien valmistumisen jälkeen, mulla oli olo, että palan loppuun. Mutta kyllä se taas on tästä lähtenyt käyntiin. Mulla on sellainen tunne, että pitää laukata nopeammin kuin mitä aika kulkee ja pitää tehdä niin paljon ja niin nopeasti kuin pystyy. Renny Harlin sanoo.

-Hollywoodissa on ihmisiä, jotka työskentelee ja ihmisiä, jotka teeskentelee. Työskente-

lijöitä on huomattavasti vähemmän. Eniten aikaa veialussa se, että osasi erottaa hyvät akanoista.

Suomea maailmalle

Miljonääri-Renny suhtautuu tyynesti ajatukseen siitä, että hän saattaa olla nyt saavutuksillaan jo eräs kaikkien aikojen suurimpia suomalaisia.

Rennyn toimiston seinällä on kuvat Ernest Hemingwaysta ja Jean Sibeliuksesta. Renny viittaa nopeasti jälkimmäistä kohden.

- Ehkä elokuvantekijä on siinä mielessä aina kuolematon, että elokuvat jäävät jälkeen jonkinlaisena näyttönä. Mutta en mä osaa rinnastaa itseäni johonkin Sibeliukseen. Kyllä mä haluan olla nöyrästi omassa sarjassani ja antaa suurmiesten olla omassaan. Ehkä sitten kun olen 80-vuotias voi vetää johtopäätöksiä.

Renny vertailee toisiinsa Kekkosen, Sibeliuksen ja Matti Nykäsen saavutuksia ja

kysyy, millä suuruutta ja merkitystä mitataan.

- Kun Hollywoodiin liittyy glamouria, tähtiloistoa, ihmiset helposti ajattelee, että se olisi enemmän kuin muut ovat tehneet. . . Mutta kai mä olen tällä hetkellä tunnetuin suomalainen maailmalla.

Jo 90 miljoonan dollarin tulot kerännyt *Die Hard 2* -elokuva tulee saamaan Suomessa osakseen erilaista huomiota kuin muualla.

Järisyttävä toimintaelokuva, josta tuli vuoden suosituin koko maailmassa, pitää sisälleen kovin tutunolaisia asioita. Moottorikelkoilla hurjastellaan, jääpuikolla murhataan, koivuhalkoja näkyy pinnossa kirkkomaalla. Lumipukuiset terroristit hyökkäävät kuin talvisodassa. . .

Ja kaiken kruunaa lopulta Sibeliuksen Finlandia, jonka tahdissa Bruce Willis, kenties elokuvahistorian uskomattomimmassa loppukohtauksessa, pelastaa lentokoneita terroristien käsistä.

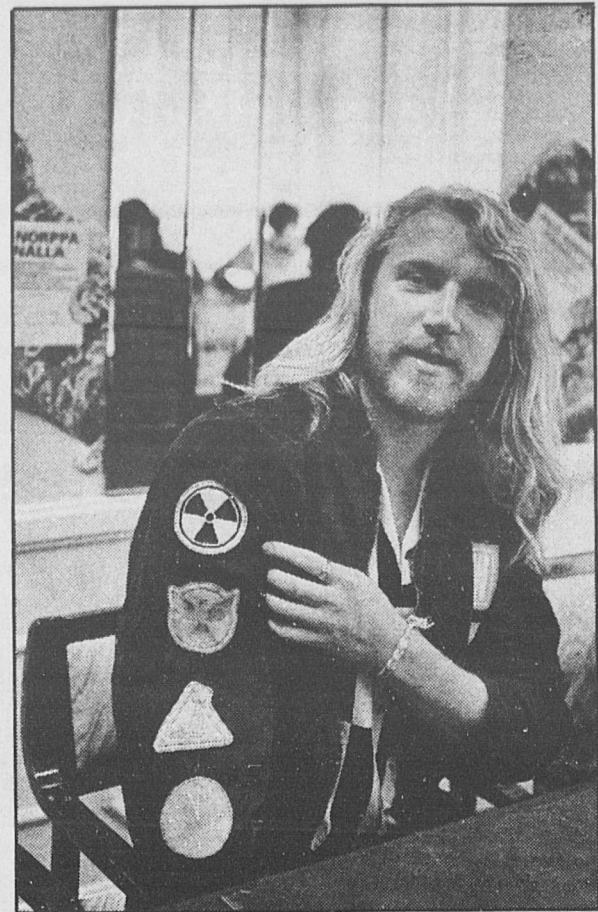
"Kiva mennä käymään. . ."

- Ne kohtaukset on kaikki ihan mun univaikutteita. . . Ne perustuu lapsuuteen, lumika-soissa mönkimisiin. . .

Miten lämpimässä Washingtonissa, jonne *Die Hard 2* sijoittuu, voi olla moottorikelkoja?

- Koska siellä oli lunta ja terroristit toi ne sinne, Renny nauraa.

- Ne on pieniä kunniano-soituksia sille, että mun juuret on Suomessa. Ei mulla kyllä koti-ikävää ole, mutta mä ha-

Suomessa hyljitty Renny Harlin alias Lauri Harjola palasi kotimaahansa miljoonikkona.

luan mennä sinne kokemaan kesän tai joulun. Suomeen on aina kiva mennä. Käymään.

Rennyn uran uskomattomuus Yhdysvalloissa näkyy muun muassa siinä, että parin viikon päästä maan suurimmassa aikakauslehdessä *People'ssa* pitäisi tulla hänestä ulos juttu "amerikkalaisen unelman" perikuvana.

Rennyhan tuli Hollywoodiin saatuaan Suomessa henkiset paikat, mutta alku ei ollut helppoa.

- Olin loppujen lopuksi ihan nälkärajalla, kaikki rahat ja luottokortit ja muut oli menneet. Asuin yhdessä ullakossa ilmaiseksi, ei ollut autoa eikä rahaa eikä mitään. Ja tästä elokuvastakaan *Prisonista* (Vankila) en saanut melkein mitään rahaa, mutta *Painajainen Elm Streetillä 4* aukaisi pään.

- Vaikka kaikki asiat kaatui välillä päälle, mä en koskaan antanut periksi. Tähän vadiittiin peräänantamattomuutta ja kait jotain kykyä. Taipumus alalle auttaa - ja se, että on valmis uhraamaan kaiken sen eteen, mihin us-

koo. Ja rakkaus elokuvaan, Renny tuumaa.

Kaikki pelissä Greenpeaceassa

Viime viikonlopun Renny Harlin vietti ympäristöjärjestö Greenpeacen väen kanssa. Ensi kesän mittaan hänen on tarkoitus kuvata Greenpeace-aiheinen elokuva, jossa tuntuu olevan paljon pelissä. Vielä sitä ennen mies tuottaa *Rambling Rosen* ja ohjaa syksymällä *Gale Forcen*, jonka miespääosassa saatetaan nähdä Michael Douglas tai Harrison Ford.

Renny vakavoituu ja menee pitkäksi aikaa hiljaiseksi, kun häneltä kysyy, että Greenpeace-elokuvastako hän aikoo ottaa Oscarin.

- En tee sitä sen takia. Haave on, että voi tehdä siitä hyvän elokuvan, jossa on positiivisesti maailman vaikuttava sanoma.

- Missään tapauksessa en tule enää tekemään action-elokuvaa. Olen aina halunnut välttää leimautumista, Renny vannoo.

- Mä haluan tehdä ihmis-suhdetarinaa, rakkauselokuva jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Elokuun 30 p., Eemil, Eemeli
Elokuun 31 p., Arvi
Syyskuun 1 p., Pirkka
Syyskuun 2 p., Sinikka, Sini
Syyskuun 3 p., Soili, Soile, Soila
Syyskuun 4 p., Ansa
Syyskuun 5 p., Mainio

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$5,722.24

J. Raymond Edwardsin muistolle
Connie & Herb Laakso, Fitchburg, MA \$ 20.00

Esther Hendricksonin muistolle
Anne & Lennie Hendrickson, Townsend, MA ... \$ 50.00

Meidän Jussin muistolle
Violalta \$ 20.00

Helen Pisarukin muistolle
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

"EN OLISI . . . jatkoa edellisiltä"

vaa, komediaa. Joku voi käsitellä mullistavia suuria kysymyksiä, joku olla kahden ihmisen välinen tarina. En aseta mitään raameja.

"Ulkomaalaispelko natsismia"

- Suurin ero Suomeen täällä on, että jokainen saa olla erilainen. Tämä yhteiskunta ei myöskään suojele ketään kuten suomalainen yhteiskunta, Renny toteaa Yhdysvalloista.

- Se on aika kovaa. Mutta mä pidän siitä, että on vapaus tehdä mitä tahansa, eikä kukaan ole mua tuomitsemassa. Tässä kaupungissa nimenomaan on jännitystä, ihmiset ovat iloisia ja hymyileviä.

- Suomessa - enkä halua yleistää tai kritisoida - ilmapiiri oli mulle siitä, että mua ei hyväksytty, kun mun ei katsottu kuuluvan oikeisiin klikkeihin. Täällä mä tunnen olevani vapaa.

Jäättävän poltteen kieltoa ja sensurointia vuonna 1986 Renny pitää suomalaisen suojelun paraatiesimerkinä ja kääntöpuolena.

- Se oli ylivarovaisuutta Neuvostoliittoa kohtaan. Tietystä miehestä ymmärrettävää, mutta varmaan se on nyt jo osoittautunut aika naurettavaksi.

- Toivottavasti se on esimerkki suomalaisten pelosta kaikkea erilaista kohtaan. Suomessa vallitseva pelko ulkomaalaisia kohtaan on mun mielestä melkein natsismia.

- Perisuomalainen ajattelu on, että ollaan suomalaisia ja parempia kuin muut, ollaan jorjia ja hoidetaan homma. Se pitää asioita paikallaan kehityksen sijasta.

- Olen pääsemässä suomalaisesta ennakoasenteesta. Suomessa on rotujen pelko, homojen pelko, kaikkien mahdollisten pelko, Renny laukoo.

5,000 markan tähden

Renny ei unohda kohtaloaan elokuvantekijänä, vaikka osaa siitä tänään kiittääkin:

- En mä olisi Suomesta lähtenyt kävelemään, ellei mulla olisi siellä olleet kaikki tiet pystyssä! En olisi koskaan saanut sieltä rahaa pitkään elokuvaan.

- Jos mä menin vaikka ravintolaan, jossa oli pöydällinen niin sanottua in-porukkaa, elokuvasäätiön työttömiä elokuvantekijöitä tai Atskin elokuvanteonopettajia, niin mulle naurettiin ja olin täysin ulkopuolinen.

- Se antoi paljon paineita. Näin, ettei homma onnistu Suomessa. En tiedä, onko systeemi yhä samanlainen. Se on aika kovaa, Renny muistelee.

- En ole kai koskaan maininnut, että ekana opiskeluvuonnani sain säätiöltä 5,000 markkaa käsikirjoituksen tekoon, kun eivät tunteneet minua ja tykkäsivät käsikirjoituksen raakaversiosta.

- Siitä alkoi mun vihaaminen

Suomessa. Kaikki Vanhalla istuvat työttömät elokuvantekijät tuohtuivat, että se raha kuuluisi heille, kun he ovat ammattilaisia.

- Sen jälkeen en saanut koskaan yhtään mitään, koska olin kloppiopiskelija, joka oli viemässä heidän leipäänsä, Renny Harlin sanoo.

Elokuvasäätiö palautti tämän jälkeen putkessa kaksitoista Renny Harlinin käsikirjoitusta. Tänäpäin ne makaavat Riihimäellä tai Helsingissä erikellareissa, elleivät jo ole to-muna.

Suomalainen "graffiti"?

- Perhe ja sukulaiset on mun menestyksestä iloisia. Katsovat kaupassa lehtihyllystä, löytyykö uusia juttuja. . . Siskontytär ja siskonpoika lukee koulussa Suosikeista. . . Sukulaiset näki aina, että yritin kovaa, nukuin kun ehdin ja tein kolmea työtä yhtä aikaa.

- Mulla on haaveena tehdä mun nuoruudesta, tanssilaivoilla pyörimisestä ja teini-ikästä elokuva suomalaisen "American Graffiti". Mutta se ei ole realistista nyt, en tiedä, koska tulisi sellainen sapattivuosi,

"Haave on, että voin tehdä elokuvan, jossa on positiivisesti vaikuttava sanoma."

jolloin sen voisi tehdä. Mulla on nyt kasapäin projekteja, jotka on mielenkiintoisempia siksi, että niillä pystyy saavuttamaan koko maailman.

- En mä tiedä kuanko jaksan. . . Mä olen aina ollut tällainen.

Suomeen matkaa Rennyn mukana läjäpäin Hollywoodin

tähdille kuuluvia tavaroita, jotka huutokaupataan Suomessa saimaannorpan hyväksi.

Kaverit ovat olleet anteliaita: Tom Cruiselta tulee nimmarilla varustettuja lippalakeja, Ford Fairlane -elokuvan kovanaiselta löpöltä Andrew Dice Clayta puku, Billy

Idolilta kenties kitara, Sylvester Stallonen ja Arnold Schwarzeneggerinkin lahjoituksia haastattelun aikaan vielä odoteltiin saapuviksi. . .

Rennyn tyttöystävä Laura Dern sen sijaan ei saavu Suomeen mukaan.

- Täällä on nyt kaikki nurkat täynnä kamaa. . . Eiks Suomeksiakin pyöri Julia Roberts, mikä se on suomeksi, Pretty Woman? Tässä on Julian huutokauppaan antama huora-asu siitä leffasta.

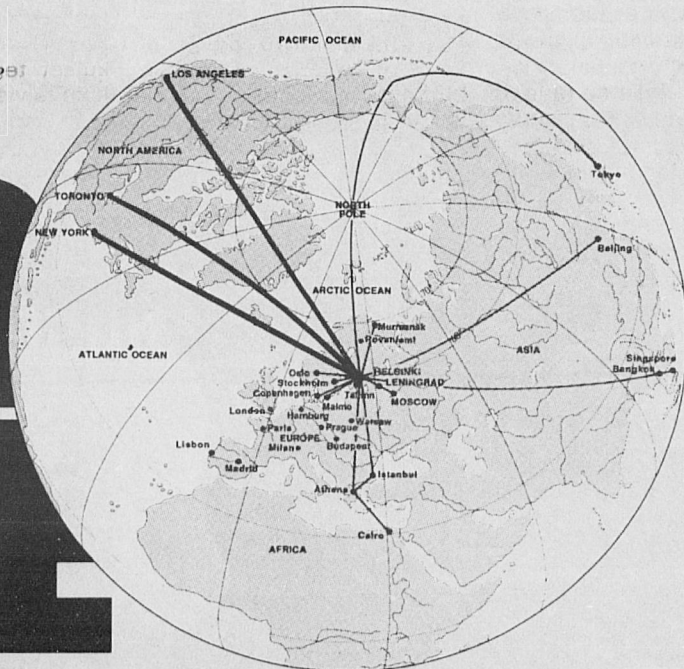
Kirjoittaja pitelee kaksiosaista pukua hetken, nielee palaa kurkustaan, eikä tietäisi olevansa hereillä, ellei tietäisi Julia Robertsia ja poikaystävää Kiefer Sutherlandin olevan Rennyn hyviä kavereita.

- Varmasti Suomessa on ihmisiä, jotka haaveilevat tänne tulosta, enkä voi muuta kuin toivoa, että tilaisuus tulisi kaikille. En epäile, etteikö yksi tai kaksi ohjaajaa voisi tulla minä päivänä tahansa ja pärjätä. Mutta työskentelytapa ja kulttuuri täällä on tosi erilainen, Renny Harlin sanoo.

Juha-Pekka Tikka
Demari

FINNAIR makes Scandinavia more accessible just when you want it.

FOR SALE

Finnair is pleased to announce that it now costs less to see more of the world. Thanks to the new "fair fares" from Finnair. Compare countries. Compare cultures. And cut costs. Of course, with fares this low there are restrictions. Fares are each way based on roundtrip from New York and Los Angeles economy purchases. Purchase and travel restrictions vary by destination. Fares may not be available on all flights and are subject to government approval and change without notice. Varying effective dates, blackout dates, advance purchase dates, and min/max stay requirements apply. Seats are limited and some fares are non-refundable.

Destination	New York	Los Angeles	Effective Dates
Helsinki	\$364⁰⁰	\$439⁰⁰	YKXAB 01 SEPT-31 OCT
Stockholm	\$359⁰⁰	\$459⁰⁰	YKXAB 01 OCT-31 OCT
Copenhagen	\$339⁰⁰	\$439⁰⁰	YKXAB 01 OCT-31 OCT
Oslo	\$339⁰⁰	\$439⁰⁰	YKXAB 01 OCT-31 OCT

For reservations and information, call your travel agent or Finnair, 800-950-5000, in New York, 212-889-7070.

FINNAIR
Uncommon Concern for the Individual

Hannu Mäkipuron viihdeilta Tamarack Lodgella

Elokuisena kuutamoilta oli Voluntownin Tamarack Lodgella taikaa ilmassa. Hannu Mäkipuro kokosi konserttiinsa lähes 400 kuulijaa ja katsojaa. Soidut näyttivät tietä juhlapaikalle ja illan musikantit olivat kuin kotonaan kirkkain värivaloin valaistulla esiintymislavalla. Olivathan he ammattimiehiä ja -naisia.

Konsertti alkoi voimakkaalla rock-musiikilla, joka sai on taitava rock-musiikin tulokinnassa.

Tamarack Lodgen isäntä

Carl Anderson tervehti yleisöä ja esitteli soittajat. Hannu saapui lavalle kirkkaan valokeilan saattelemana ja aloitti teemalaulullaan "There is magic in the air". Myös Hannusta näkyi lujan harjoituksen tulos ja hänen laulunsa kaikuivat varmoina ja syvällisinä heti ensi sävelistä lähtien. Pienintäkään epäröintiä hänessä ei voinut huomata, vaikka edessä oli vaativa tehtävä.

Muutamien Broadway-sävelien jälkeen Hannu tervehti

yleisöään, kiitti Carl Andersonia sekä esitteli sopivan laulun kera vierailevan taiteilijan Veikko Ahvenaisen, joka on Voluntowninkin yleisölle jo tuttu.

Veikko Ahvenainen soitteli sini-valkoisessa asussaan katsomon aktiiviseen musiikin tunnelmaan. Jotkut yleisön joukossa olisivat kyllä mieluummin nähneet Hannun itsensä illan alkajaisiksi, mutta toiset taas tunsivat, että vauhdikas alku oli sopiva.

Heti ensimmäisessä numerossa saattoi havaita Mark Mäkipuron pitkälle kehittyneen, varman soittotaidon keyboard-soittimessa. Samoin hänen Bridger-bändinsä suomalaista ja kansainvälistä musiikkia sekä kappaleita uudesta kasetistaan "American Polka", jossa myös Hannu laulaa. Välillä sai yleisö nauttia Mark Mäkipuron omasta sävellyksestä "You are the one", samoin isän ja pojan yhteislaulusta. Yleisökin sai osallistua humpan tahtiin ja nuoret Galaxie-laulajat avustivat monessa numerossa.

Taikurin tie on Hannun eräs lempikappaleista. Paul Hanslinin ja Finnairin lentolinjan henkilökunnallekin oli omistettu hieno sävellys.

"Kotimaani on Suomi" on aina amerikansuomalaisten sydämiä lähellä ja siihen yhtyi moni yleisöstä Veikon ja Hannun lisäksi. Hyvällä maulla oli valittu "America the Beautiful" viimeiseksi.

Luonteensa mukaisesti Hannu jakoi saamansa kukat orkesterin jäsenille. Carl Anderson kiitti lopuksi illan esiintyjä ja ylimääräisenä numerona soi jälleen kerran Tamarack Lodgen yössä Säkkijärven polkka itsensä Veikko Ahvenaisen soittamana. Vielä parin amerikkalaisen sävelen kaikuessa alkoi yleisö siirtyä sisätiloihin tanssimaan.

Hannu levittää rakkautta ja rauhaa ympärilleen sekä olemuksellaan että musiikillaan. Siksi hän näkee tällaisen us-

Hanuristi Veikko Ahvenainen esitti sekä suomalaisia että kansainvälisiä kappaleita.

kottoman suuren vaivan viihdyttääkseen ystäviään ja yleisöään, itse siitä mitään pyytämättä.

New Yorkin yleisöllä on tilaisuus nähdä ja kuulla Hannu ja Mark Mäkipuroa orkesterineen Brooklynin Imatra haalilla kauneuskilpailuissa lauantaina 15. syyskuuta.

Anja Laurila

Hannu Mäkipuro eläytyy kappaleeseen "Hän on mennyt pois". Saxofonia soittaa Paul Fallone, rumpuja Kevin Kramer.

Sanomalehti
aina ajan tasalla

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.jöht.

SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

**Suomen
Pääkonsulinvirasto**

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

**Finnish American
Rest Home**

Suomalainen Lepokoti

1800 South Drive, Lake Worth, Florida 33461

Lepokotiin pääsee suomalaista syntyperää oleva tai suomalaisen kanssa avioitunut. Elinikäinen jäsenmaksu on \$4,300.00.

Kesäaikana on paljon vapaita paikkoja. Jos vakavampi sairaus kohtaa Lepokodissa asuessa, on Lepokodin asukkailla etuoikeus päästä sairaalasta sairaosastoon.

Lepokodin kuukausimaksut seuraavasti:

Yhden hengen huone kuukaudessa	\$1,000.00
2 hengen huone kuukaudessa	\$550.00
3 hengen huone kuukaudessa	\$470.00
4 hengen huone kuukaudessa	\$400.00

Asuntoon sisältyy puhtaus ja ruoka. Henkilökunta paikalla 24 tuntia vuorokaudessa.

Lisätietoja saatte ottamalla yhteyttä Terttu Mäkeen, puhelin (407) 588-4333.

Tulkaa viettämään elon iltaa ihanassa ja valoisassa Lepokodissa.

Sitka, Alaska

Suomalais-seurakunnan 150. vuosijuhlat

Sitka Lutheran Church -seurakunta juhlii 1-2. syyskuuta, kun on kulunut 150 vuotta sen perustamisesta. Suomalaiset luterilaiset perustivat sen 23. elok. 1840, kun suomalainen kuvernööri Arvid Adolph Etholén oli Venäjän omistaman Alaskan johtaja.

Sitkan seurakunnan 150 vuoden taival ei ole yksijaksoista. Välipausi kesti 52 vuotta. Kolmas kirkko seisoo tontin No. 33 paikalla Sitkan kaupungin keskustassa.

Sitka oli Venäjän vallan aikana Alaskan pääkaupunki ja hallintokeskus.

Juhlailallinen pidetään klo 7 ill. syyskuun 1. p:nä Sheldon Jackson Collegien Sweetland hallissa, LAMP:n lentäjä-pastori Les Stahlke juhlapuhujana.

Juhlajumalanpalvelus on klo 11:00 aamulla seuraavana päivänä kirkossa, entinen pastori John S. Lindsay juhlasaarnaajana. Nykyinen pastori on Michael L. Meier.

Juhlalla on huomattava merkitys, kun seurakunta edustaa vanhaa 150 vuotta sitten perustettua suomalaisten rakentamaa kirkkoa Pohjois-Amerikan mantereella.

Alkuvaiheet seurakunnassa

Ensimmäinen suomenkielinen luterilainen jumalanpalvelus pidettiin 23.8. 1840 "Baranovin linnassa" kuvernöörin talossa. Suomalainen Arvid

Sitkan juhlasinetissä on kuvattuna ensimmäinen suomalainen kirkko, 1940 rakennettu toinen rakennus, sekä nykyinen, 1967 valmistunut kirkko.

Adolph Etholén oli tullut kuvernööriksi edellisenä vuonna.

Hänen toimestaan oli tullut Sitkaan (siltoin New Archangelska) 150 luterilaista ammattityöläistä. He olivat suomalaisia, ruotsalaisia, saksalaisia ja alankomaalaisia. Enemmistö oli kuitenkin suomalaisia.

Ensimmäinen pappi Suomesta oli Uno Cygnaeus, myöhemmin Gabriel Plathan ja Georg Gustaf Winter. Papit pitivät saarnoja suomen, ruotsin ja saksan kielellä. Palat-

tuaan Suomeen nimitettiin pastori Cygnaeus Suomen kansakoulusysteemin perustavaksi isäksi. Ehkäpä Alaskassa kokemansa vaikutti hänen ihanteisiinsa.

Ensimmäinen Sitkaan rakennettu luterilainen kirkko vihittiin 24. elok. 1843. Cygnaeus kirjoitti Suomeen, että kirkko oli aivan täynnä, ei seisomapaikkojakaan avoinna.

Suuri muutos tuli vuonna 1867, kun Yhdysvallat osti Alaskan, hinta \$7,200,000 mil-

joonaa. Kauppatentissa Tsaarin hallitus mm. velvoitti, että tontti numero 33 ja sen kirkko on varattu luterilaiselle seurakunnalle ikuisiksi ajoiksi.

Tämä on ainoa kaltaisensa maanomistus luterilaisille Yhdysvalloissa. Muutkin hallintoelimet Alaskassa saivat samat ikuiset oikeudet, kuten ortodoksinen kirkko.

Mutta luterilaiset siirtyivät kotimaahansa tai muualle. Kirkko ränsistyi hävettävään kuntoon vuoteen 1888 mennessä. Tuomari määräsi sen purettavaksi. Tontti oli tyhjä 52 vuotta. Sehän oli tsaarin määräyksestä varattu kirkolle ikuisesti.

Dorpat urut, kattovalaisinkruunu, ja alttarimaalaus pelastettiin museoon. Ne on tallennettu Sitkassa tai palautettu nykyiseen kirkkoon.

Kirkko numero kaksi

Vuonna 1940, 25. elokuuta, kun sota-aika toi tuhansia asukkaita Sitkaan, United Lutheran Church -kirkkokunta löysi vanhan maan omistuspäätöksen tontille No. 33 ja rakensi siihen kirkon ja seurakunnan.

Tämä kirkko palveli sodan aikaista muuttoväkeä ja myöhemmin kalastajia. Seurakunta vahvistui noin 200 jäsenen määrään, jossa se edelleen on.

Kirkko palveli seurakuntaa 25 vuotta. Tammikuun 2. p. 1966 tuhoava tuli pääsi irti

Sitkan keskustassa ja tuhosi ortodoksinen ja luterilaiset kirkot sekä suuren määrän muita vanhoja taloja. Luterilaisen kirkon kiviseinä pelasti tulen leviämistä.

Nykyinen kolmas kirkko rakennettiin paikalle petoniseinän viereen ja vihittiin 31. lokakuuta 1967. Kolmas kirkko on suurin ja komein, siellä on sekä tilavat opetus että kansliahuoneet.

Seurakunta kuuluu nyt Alaskan synodiin, Evangelical Lutheran Church in America -kirkkokuntaan.

Seurakunnan historiassa on katkeamia, mutta paikka on sama, tontti No. 33, johon kahden suurvallan määräykset ovat vaikuttaneet. Samalla maapaikalla on ainakin neljällä kielellä saarnattu evankeliumia muuttuvalle väelle.

Nykyinen pastori Michael L. Meier ja hänen puolisonsa Toni ovat palvelleet seurakuntaa yhdeksän vuotta. Suomen kieltä ei olla kuultu kirkonpaikalla saarnattavan yli 120 vuoteen. Mutta paikalla muistetaan suomalaisten perinnettä.

Olaf Rankinen

Floridan kuulumisia

Tropiikin portilta

Tämä on isojen uutisten tärkeää aikaa. Nytkin tässä tarkastelen Lontoosta tullutta uutista, joka kertoo, että Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO on päättänyt kutsua Itä-Eurooppaa pyrkimään jäsenekseen.

Isoja muutoksia?

Presidentti Bush on päättänyt kutsua venäläisen presidentin pitämään puheen NATO:n kokouksessa.

Saksalaisten hallituskaupunki ja Washington ovat tehneet sopimuksen, että sieltä johdetaan meidän

NATO 90-luvulle.

Pariisin museot kiinni

Viisi Pariisin museota on nyt suljettu, koska ne joutuivat päivä sydännä rosvouksien uhriksi, ilmoittaa Pariisin radio.

Kuuballa olisi aikaa

Kuuban erimieliset (Fidel Castron vastustajat) ovat alkaneet käyttää iskulausetta: "päättäkää sadan vuoden perästä mitä me olemme."

Itäsaksalaiset ovat Berliinin kokouksessaan alkaneet vaa-

tia korkeampia palkkoja.

Puolan kommunistit ovat äänestyksessä hävinneet virkapaikkoja.

Lapin poroja

Lapissa on poroja niin suuret määrät, että esimerkiksi Pohjois-Norjassa porot alkavat tukahduttaa lappalaisten elämää. Lappalaiset Norjassakin puhuvat oman 2,000 vuotta vanhan puhekielensä ohella norjaa.

★

Moskovan uusi city council haluaa poistaa vuokratasarit. Niiden tilalle on saatava omat kodit ilman vuokraa.

Reino W. Suojanen

1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Elok. 16, 1990

Kesän kauniin nähdä sain, se on nyt muisto vain, ... näin sanotaan eräissä lauluksinkin.

Terveisiä vaan Suomen suvesta. Miellyttävästi loma meni, mutta mukava oli taas tulla omaan kotiin ja tänne Lepokotiin - tuttuun ja turvalliseen. Nyt yritetään taas saada "latu auki" ja päästä uudelleen tehtäviin käsiin.

Asukkaiden syntymäpäiväjuhla vietettiin tällä viikolla keskiviikkona. Sankareista vanhin, Emil Sandström täyttää 24 päivää elokuuta 97 vuotta. Ohjelmaa kävi esittämässä Erik Saarman ja Janet Kivi. Muita vierailijoita ovat tällä viikolla olleet Lydia Knuti ja Bertha Penttilä, joten sydämmelliset kiitokset teille kaikille, hyvistä hetkistä täällä. Perjantaina vietettiin kodis-

samme Louis Wolfson'n muistotilaisuutta. Pastori Eino Salo puhui tässä tilaisuudessa sekä lauloi upealla äänellään. Mr. Wolfson'n viehättävä vaimo Katherine asuu Lepokodin puolella, ja esitämme hänelle osanottomme.

Kotiimme tuli jälleen surusana, kotimme entinen asukas Saima Ylitalo 86-vuotias sai läisyyskutsun. Hänen puolisonsa Arvid Ylitalo 94 v. asuu Lepokodissa. Otamme osaa omaisten suruun.

Lämpimät kiitokset Taimi Lehdelle, Taimi Rissaselle, ja Hilka Lampelle keskiviikon kampauksista, sekä mattokutomossa työskenneille ystäville.

Hyvää syyskesää

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Paperigallerian tarkoituksena on esitellä paperin monia käyttötapoja taiteessa.

Paperitaide galleriaan Kuusankoskella

Suomessa avattiin touku-kuun lopussa paperitaiteen esittelemiseen keskittyvä taiddegalleria. Kuusankosken metsäisissä maisemissa sijaitseva galleria on ensimmäinen laatuaan Pohjoismaissa.

Gallerialla pyritään saamaan niin suomalaiset kuin ulkomaisetkin vakuuttuneeksi paperin monipuolisuudesta. Gallerian tiloissa tullaan esittelemään sekä kotimaisia että kansainvälisiä

näyttelyitä.

Kuusankoski on paperigallerialle luonnollinen paikka, sillä Suomen paperiteollisuus alkoi kehittyä voimakkaasti juuri Kymenlaaksossa, viime vuosisadan lopulla. Siellä valmistetaan yhä yksi kolmasosa Suomen kaikista paperituotteista.

Paperigallerian taloudellisiin tukijoihin kuuluu metsäteollisuuden yhtiöitä, kauppiaita, graafisen alan edustajia sekä taidejärjestöjä.

Suomessa tiedustellaan

Edla Maria Polenius, syntynyt 13. toukokuuta 1883 Luhangalla, muuttanut sukunimensä Salomaaksi 1907. Muuttanut Yhdysvaltoihin 1910. Kuollut 18.2. 1960 USA:ssa. Asunut Minnesotassa Mary Hellstenin nimisenä. Lapsia yksi tytär.

Suomesta lähti 1930 siirtolaisiksi kaksi veljestä, joiden sukunimi oli **Eilola**. Toinen veljistä lähti Australiaan ja toinen USA:han.

Australiassa olevat Eilolat toivovat mahdollisimman pian saavansa yhteyden Eilola-nimisiin henkilöihin USA:ssa.

Usko Vihtor Ruuth, syntynyt 26. marraskuuta 1877 Jyväskylän maalaiskunnassa, asunut Minnesotan valtiossa, josta 1941 tienoilla ilmoitettu Suomeen, että hän on kuollut.

Edellämäinittujen jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella: PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Kuollut

Matti Niemi

DAYTONA BEACH, Fla. - Matti W. Niemi, 81, South Ridgewood Ave., kuoli elokuun 9. päivänä The Fountain Nursing Homessa.

Worcesterissa syntynyt Niemi muutti Daytona Beachille Lunenburg, MA:sta.

Hän työskenteli ennen eläkkeelle jäämistään Cable Wire Co:n palveluksessa Ayer, MA:ssa.

Niemi oli Kalevan Ritareiden Panun Maja No. 24:n jäsen Fitchburgissa.

Suremaan jäivät vaimo Gertrude Niemi; tyttäret Elissa LaFrance, Leominster ja Linda Hiden, Lantana, Fla; sisar Aura Donahue, Worcester, MA; sekä neljä lastenlasta.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Ja siitä me tiedämme hänet tuntevamme, että pidämme hänen käskynsä. Joka sanoo: 'Minä tunnen hänet', eikä pidä hänen käskyjensä, se on valhetteli, ja totuus ei ole hänessä. Mutta joka pitää hänen sanansa, hänessä on Jumalan rakkaus totisesti täydelliseksi tullut. Siitä me tiedämme, että me hänessä olemme. Joka sanoo hänessä pysyvänsä, on velvollinen vaeltamaan, niin kuin hän vaelsi." (Joh. 2:3-6)

Tässä on kylliksi sanomaa kaikille ihmisille. Ensinnäkin tässä on vakava muistutus sellaiselle henkilölle, joka on välinpitämätön Jumalan Sanalle ja Jumalan totuudelle. Jumala on olemassa, Jeesus Kristus on olemassa, Pyhä Henki on olemassa, taivas ja helvetti ovat olemassa... Nyt on armon aika, nyt on pelastuksen päivä, nyt Jumala vieläkin kutsuu ihmisiä pelastukseen.

Toiseksi, tässä on muistutus uskonnollisille ihmisille, sellaisille, jotka hyväksyvät jonkinlaisen jumalan olemassaolon, mutta eivät hyväksy veristä Kristusta, sellaisille, jotka ovat tehneet itsellensä jumalankuvan, jota he palvoivat, niinkuin israelilaiset aikanaan. Jos haluamme tuntea Jumalan, meidän on tunnettava Jeesus Kristus, Jumalan Poika, jonka Hän, Isä Jumala, lähetti maailmaan sovittamaan ristinkuoleman ja Pyhän verensä uhruksen kautta ihmiset itsellensä.

Meidän on hyväksyttävä Jumalan suunnitelma, nöyryyttävä Jumalan edessä tunnustamaan syntimme ja ottamaan vastaan syntien anteeksiannoksen, jonka saamme lahjana Jumalalta, kun uskomme Jeesukseen Kristukseen, ja hänen sovitusyöhönsä. Meidän on myös tunnustettava, ja hyväksyttävä, Pyhä Henki, joka yksin voi kirkastaa ihmisille totuuden, joka yksin voi avata Jumalan Sanan, joka yksin voi vaikuttaa meissä pelastavan uskon.

na Jumalalta, kun uskomme Jeesukseen Kristukseen, ja hänen sovitusyöhönsä. Meidän on myös tunnustettava, ja hyväksyttävä, Pyhä Henki, joka yksin voi kirkastaa ihmisille totuuden, joka yksin voi avata Jumalan Sanan, joka yksin voi vaikuttaa meissä pelastavan uskon.

Kolmanneksi, tässä on vakava sana Jeesukseen Kristukseen uskaville, uudestisyntyneille Jumalan lapsille siitä totuudesta, että meidän uskontunnustuksemme on aivan hyödytön, elleimme elämällemme todista uskoamme PITÄMÄLLÄ JEESEKSEN KÄSKYT JOKAPÄIVÄISESSÄ ELÄMÄSSÄMME. Sellaista, joka sanoo tuntevansa Jeesuksen, siis uskovansa hänen Vapahtajana ja Herrana, mutta joka ei vaella niinkuin hän vaelsi, sellaista Jumalan Sana sanoo "valhettelijaksi".

Ei tämä "vaeltaminen" tarkoita, että jokaisen meistä täytyy ruumiillisesti mennä ristille ja siellä kuolla. Mutta se tarkoittaa sitä, että jokaisen meistä tulee "kuolla" itsellensä päivittäin niin, että Jeesuksen elämä meissä tulisi näkyviin. Vain Jeesuksen Henki voi vaikuttaa meissä sellaisia tekoja jotka ovat hyödyllisiä ihmisille, ja tuottavat kunniaa Jumalalle. Vain Jeesuksen veri puhdistaa meitä jatkuvasti kaikesta saastasta, joka meissä vaikuttaa kaiken sen mikä tulee pysymään, kun me muutamme ajasta iankaikisuuteen.

Nyt kysynkin sinulta, rakas lukijani, kuinka voi ihminen sanoa tuntevansa Jumalan,

kun hän samalla hylkää Jeesuksen? Se on mahdotonta! Sana on selvä tässä, "Jeesus sanoi hänelle: 'Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani.'" (Joh. 14:6)

Sydäntäni painaa siirtosuomalaiset. Olen ollut yhteydessä satoihin hemolaisiin. Jumala on antanut siirtosuomalaiset erikoisesti minun rukousteni kohteiksi, ja evankelioimistyöni kentäksi. Olen kuullut monenlaista puhetta "kaikkien ihmisten Jumalasta", joka loppujen lopuksi ymmärtää ihmistä, auttaa häntä, ja vie hänet kerran "parempaan paikkaan". TÄLLÄINEN AJATUS ON SIELUNVIHOLLISEN VALHETTA. Jumala on rakkaus, Jumala haluaa, että kaikki ihmiset pelastuisivat. mutta Jumala EI KOSKAAN HYVÄKSY SYNTIÄ TAIVAA-SEEN. Tie taivaaseen kulkee vielä tänäänkin JEESEKSEN RISTIN KAUTTA.

Ystävä, älä petä itseäsi. Sinä et pääse Jumalan tykö, taivaaseen, syntiesi kanssa. Sinun pitää tuoda syntisi Jeesuksen RISTIN juurelle, jättää ne sinne, ja saada yllesi JEESEKSEN VANHURSKAUDEN VAIPAN, Jeesuksen VERELÄ ostetun vaipan. Älä ole itsetietoinen, ylpeä, vaan ole nöyrä. Usko Jeesukseen ja anna Jeesuksen ELÄMÄN SINUSSA kuljettaa sinut ISÄN JUMALAN YHTEYTEEN.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia vuodesta 1896

May

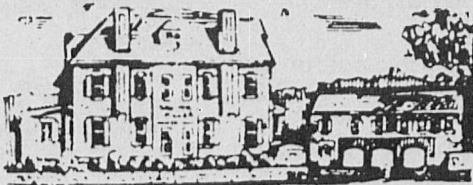
Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

The Finnish-American

RAIVAAJA

Symposium on Finnish literature at University of Turku next month

A one-day symposium entitled *Finnish Literature in North America - Why Not For Export* will be held at the University of Turku on September 21, 1990.

The symposium, the first of its kind, is scheduled to coincide with the National Book Trade Fair at the Trade Fair Center in Turku September 20-23. The timing is important, for writers, translators, publishers, and media representatives will all be in the city on that date. The symposium will be open to the public, and public participation in the concluding panel discussion is welcomed.

A second THREE-DAY SYMPOSIUM is being planned for 1992 in conjunction with the year-round observances marking the 75th anniversary of Finnish Independence.

Participants will include literary scholars as well as publishers. A review of the progress in making Finnish books available to American schools, an effort that has already met with some success, will be part of the program.

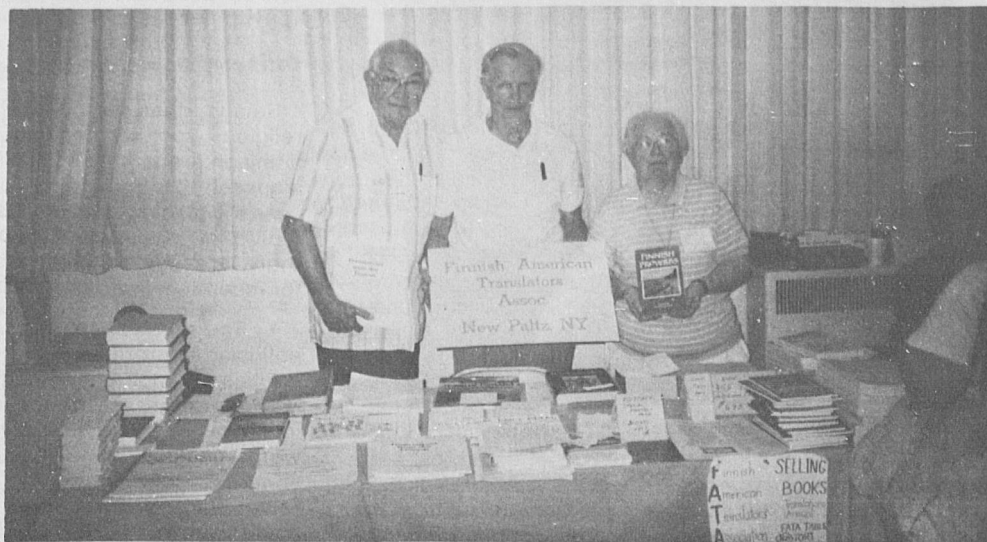
Both symposiums are being sponsored by the University of Turku under the leadership of Professor Pertti Karkama, Chairman of the Department of Finnish Literature and Professor Keijo Virtanen, Department of Cultural History, in association with the Finnish North American Literature Society of Turku, Finland.

The morning lecturer for the First Symposium will be Dr. George C. Schoolfield, Professor of German and Scandinavian Languages at Yale University. His topic will be "Finnish Literature in North America."

Dr. Schoolfield is an authority on the subject. He edited and wrote the comprehensive introduction to the Eino Friberg translation, *Kalevala: Epic of the Finnish People*. He is currently working on the *Yale Handbook of Nordic Literature* and is the author of several books on Scandinavian and German literature, the most recent being *Elmer Diktonius: Poetry and Politics in Finland* (Greenwood Press, 1985). He is a Knight of the Order of the White Rose, First Class, Republic of Finland and a member *honoris causa* of the Svenska Litteratur Sällskapet in Finland.

The afternoon lecturer is Dr. Richard Impola, Associate Professor Emeritus, English Department, State University of New York, College at New Paltz, and the president of the Finnish-American Translators Association (FATA). His topic will be "Finnish Literature From a Different Perspective."

He will briefly present the case for American translators and American editions of Finnish works and discuss problems confronting translators and publishers, among them certain characteristics of Finnish literature which are its

Finnish-American Translators Association President Richard Impola, New Paltz (NY), is one of the featured speakers at the symposium "Finnish Literature in North America - Why Not for Export" at Turku University (Finland) next month. In the photo above, Impola (center) is shown at the Translators Association table at FinnFest USA '90, Suomi College, Hancock (MI), with association members the Reverend Alex William Koski (left) of San Diego (CA) and Inkeri Väänänen-Jensen (right) of St. Paul (MN).

strengths but which also cause misunderstanding among readers unfamiliar with the practices of many Finnish writers.

Dr. Impola's education and experience are in the field of English and American literature. He is "self-taught" in Finnish literature, having worked at reading and translating it since his retirement from university teaching.

The following is an abstract of the presentation by Professor Richard A. Impola to be given at the symposium on Finnish Literature in North America at Turku University on September 21, 1990.

The talk really treats two separate, but related issues; the first is concerned with the more practical problems of translation and publication, the second with some characteristics of Finnish literature which need to be better understood abroad.

A DIFFERENT PERSPECTIVE ON FINNISH LITERATURE

Those interested in translating and distributing Finnish literature in North America must cope with linguistic problems, cultural differences, (complicated by a lack of knowledge on the part of American readers) and above all, problems of publication and distribution.

Structurally Finnish and English are quite different, the former being analytic or inflectional, the latter a synthetic, or word-order language. The structure of Finnish makes possible densely textured sentences which are packed with detail. Too close an adherence to Finnish wording and sentence patterns may produce awkward and unwieldy English translations.

Dialects used by Finnish writers pose additional problems for a translator. Attitudes toward dialects differ in Finland and the United States. Furthermore, a translator who attempts to use one of his own country's dialects may produce effects quite different from the original.

Lack of knowledge about Finnish culture and history among readers is an obvious problem for translators and publishers. Translators need to find cultural equivalents for phenomena in the original work. Remedies such as explanatory parenthetical inserts, footnotes and the addition of words or phrases to a text all have disadvantages.

Insofar as the English language is concerned, there are cultural and linguistic differences between the United States and Great Britain. Since verbatim translation is sometimes meaningless, a translator must

find equivalents in his own culture for what he is translating. But situations, characters, and expressions familiar to an Englishman may elicit either no response or a very different one from an American.

It is very difficult to interest major publishers in the United States in translated works. Since their motive is profit, they are reluctant to take risks, preferring the works of writers whose names are known to the public, or works that follow formulas familiar to readers.

Mika Waltari's works have sold well, but he had the advantage of an exotic historical subject matter. Small presses have had some success with limited editions. An ethnic press and a Finnish-American and Finnish-Canadian public interested in its heritage offer some advantages.

Curiously enough, some of the finest qualities of Finnish literature may be an initial handicap in winning acceptance abroad. Readers and reviewers are inclined to view differences as faults. They may find certain techniques of Finnish realism, for example, puzzling simply because they are unfamiliar. Yet a good argument can be made for the thesis that such techniques place Finnish realistic writers among the world's greatest.

One can begin with Erich Auerbach's statement in *Mimesis: the Representation of Reality in Western Literature*, p. 226, that realism involves "... a level of style which considers the everyday scene of current life worthy of detailed and serious portrayal; which at times, reaching upward, attains the realm of tragedy, at times touches the realm of satire and moral didacticism below; which deals ... penetratingly ... with the immediacy of human existence, its physical actualities, its domestic aspects, everyday enjoyments, the decline of life and its end; and which in all this, has no fear of harsh effects."

One can find every aspect of the style defined by Auerbach illustrated in the works of Finnish realistic writers. They do find the "meaning of events" not "in abstract and general forms of cognition" but "in the depths of the workday world and its men and women." (Auerbach, p. 391) They are masters in depicting just this workday world, which seems to have been so largely ignored by others. In so doing, they follow a number of practices that enhance the reality of their presentation:

1. They create a full and detailed physical and social environment in which their characters live.
2. They create that fullness by means of multiple perspectives.
3. They strive for an inclusive picture, hence the series of "epic" novels in Finnish.
4. Their characters are not viewed condescendingly, as in comedy or satire, nor are they romantically idealized. They are presented "realistically."
5. They speak through their characters to render experience, emotion, and atmosphere vividly.
6. Their plots follow the rhythms of life, not artificial and arbitrary patterns calculated to engender suspense.

These accomplishments go largely unrecognized in the outside world because so little of Finnish literature is available in translation. Those who hope to remedy the situation face many problems, but the goal of making a fine literature accessible to others is worth the effort involved.

HELSINKI

Design in English

The University of Industrial Art in Helsinki is raising its international profile with the introduction of an English-language training program. All teaching on this master's degree course on design management will be given in English. The course is due to begin early next year.

The program will be for students of industrial design, interior architecture and the graphics sector and two thirds of the places will be open to

students from abroad. The program will lay emphasis on exploiting design in business as well as understanding the links between design culture and marketing.

Part of the instruction will be arranged in cooperation with English and French universities. Many of the teachers will be experts from abroad, ensuring that top international know-how will be available.

FBR

For 1991-'92:

Awards for study in Finland

NEW YORK, NY - The American-Scandinavian Foundation has announced the awards they have available for study in Finland for the 1991-92 school year.

They are the Barth Fund of \$10,000 and the Soderholm Fund of \$2,000.

Additional information and applications may be obtained

from the Exchange Division, American-Scandinavian Foundation, 725 Park Ave., New York NY 10021; Tel.: (212) 879-9779; FAX: (212) 249-3444.

The deadline for fully-documented applications is November 1, 1990.

Grants and fellowships are also available for Denmark, Iceland, Norway and Sweden.

Profile of the Finnish politician

by Päivikki Suojanen

The Finnish politician is an artist. If you ever go to Finland; if you ever listen to Finnish politicians and you would like to be acquainted with them, especially what they really say, you have to read the following.

Politician, party, political power: without the support and approval of the community these cannot exist. In the 1980s there has, however, been growing debate in Finland over the inefficiency of the multi-party system (12 registered parties) and the crises of democracy.

In the 1980s fewer and fewer Finns believe that their own wishes, member or reference groups can have any influence whatsoever on what the Government does. Political power is, however, still displayed **symbolically** in the form of verbal, wordless and musical communication.

The verbal wielding of political power is vulnerable and being misunderstood is easy. The rapid changes in political climate nowadays only too often force the professional Finnish politician to use new terms and to produce ready yet logical explanations for new events and changing situations. The receiver may have failed to catch the meaning of a term or a political concept 10 years ago; the young party member may not have had time to master a single concept belonging to the special political jargon. There may among the listeners to a political speech therefore be only few who understand the intricacies of the jargon; many of them may be people who **do not know how to listen** and who get the message not from the words but the nonverbal behavior of the speaker; many of them are perhaps **analphabets** in listening to political speeches.

Evasive communication strategies

Political face-to-face speech often has little to do with the dissemination of **political information**. A political message gets lost in a network of hidden messages if an attempt is made to interpret the manifest message only. For the **strategy of evasion** is one of the communicative skills at the politician's command:

1. The **burial strategy** is required by the politician who wishes to say that his party or he personally has no intention of taking the matter up. Two of the

Kalevi Sorsa, one of the 'experts' in Finnish politics of the 1980s.

most elegant ways of expressing this are: This is not the right way to handle this; this is not the way we do things.

2. The **confusion strategy** is an attempt to win more supporters. The politician may link two things that do not belong together or put forward more and more arguments - on the one hand . . . and on the other hand - and thus place the matter in a conflicting light. The blanketing effect of listing facts has the same effect.

3. Use of the **defamation strategy** places a decision, a party or a document open to doubt. The aim is to show how innocent the speaker is - he or she would never dream of such a thing. Running down another saves the speaker from having to speak of his/her own shortcomings and faulty actions.

The means of defamation range from naming people outright (Veikko Vennamo of the Finnish Rural Party: "villains", crooks; Kalevi Sorsa of the Finnish Social Democratic Party: feudal relics, bourgeois) to hints and doubts disparaging another.

This strategy is closely tied in with the emotive level of political communication. Without setting up contrast (we=good, others=bad) the political communication could not survive in public debates, interviews or the media of Finland any more than in ritual political speeches.

4. The **empathetic strategy** aims to create a favourable image in the receiver. The careful listener will sense that the empathetic statement a **good idea, but it has nothing to do with us** generates sympathy in the receiver but the speaker

can at the same time dissociate himself from the matter.

5. The **quasi-informed strategy** is handy when the speaker has no idea about the matter in hand, he has not read the report or he did not think it worth his attention: *We don't yet know enough. It's too early to tell. Better wait for a more thorough, wider investigation. The investigations made so far are incomplete/ambiguous/vague/misleading/biased.*

This strategy gives the politician extra time to think.

6. The **you-can-depend-on-me-strategy** is effective because the politician who commands it can raise his image and boost his support figures.

For security reasons/to avoid the danger of being misunderstood/to avoid too big a risk/it would be dangerous to pass a decision such as this.

The impact lies in the use of approximations and semantic vagueness. For an impression of credibility is created in the receiver by emotive means. Dependability is not just a matter of fact.

7. The **pompous strategy** is used to appeal to the speaker's own sense of responsibility and the pressure of work. This can of course also be interpreted as the inability to handle a number of matters flexibly:

I'm afraid we won't have time to deal with this because there are so many other things on the agenda.

8. Use of the **gaining-time strategy**: this isn't the right time or it's a pity you didn't bring this up earlier may mean the time is not yet ripe for dealing with the matter, so we can forget all about it; or that it's too late, in which case there is no need to do anything further.

9. The **strategy of piling up obstacles** can be used to indicate the speaker's inside knowledge and familiarity with the matter in hand: a splendid idea, but difficult/impossible to put into practice because of the lack of resources/technically/economically/morally/politically/temporally/locally/nationally.

10. The **strategy of hiding behind the public interest** at last brings out the basic human

streak that anyone can understand. Even the opponent is led to think that the politician in question is on almost everyone's side: this decision cannot be made, because public opinion/the people/is dead against it.

Intracommunication

Seldom does the political or religious speaker consciously admit on preparing and making a speech that his listeners process the messages he sends in individual way, even though there are certain clear rules for reception:

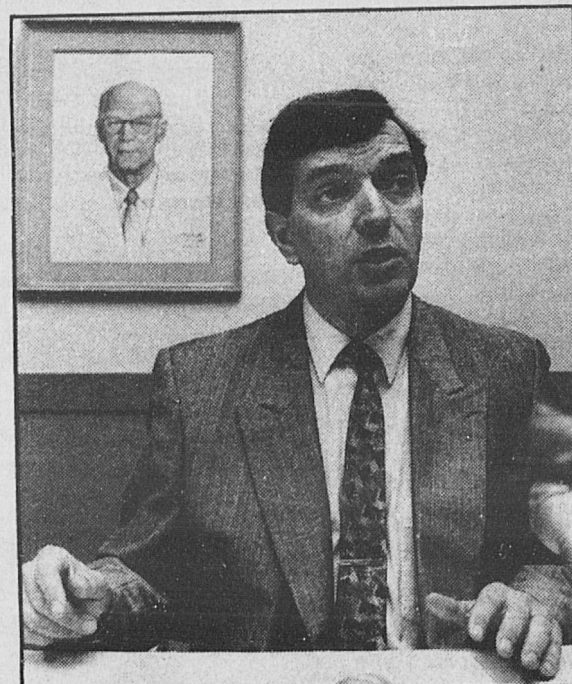
1. The person listening to a politician interprets stimuli as entities and not as fragments. He does not assess the speaker in pieces: hands, feet, eyes, words, necktie, but as an entity some detail of which may admittedly for personal reasons make more impression than the others. Most effective of all would be the multiple stimulus situation in which the speaker could simultaneously influence his listener not only through sight and hearing but also through touch, smell, taste and internal stimuli, for these are known to reinforce one another.

ress about the national economy and the government's desire to help the people are the words *the poor* - the only words of which there were concrete traces in his memory.

3. The stream of stimuli from the politician's speech activates any existing associations and images in the brain. A completely new subject activates more images than an old, familiar one. Some speak of the **trigger effect**, meaning that certain matter/concept/entity becomes activated in a given stimulus to recall a given concept. Existing images of the *poor* become activated in the listener when he finally distinguishes a familiar concept in the politician's flow of speech, even though the *poor* may in fact only have been a side issue.

The politician artist

From the listener's point of view good persuasive speech is that which permits the maximum number of listeners to activate as many images and associations as possible. That is why the politician, as a professional persuader of influence, can be compared to a painter.

Paavo Väyrynen, one of the 'norm leaders' in Finland during the '80s.

All these stimuli perceived via the sense influence the interpretation of the politician's or preacher's fundamental message. If the listener's back is aching thanks to the uncomfortable chair, the hall is packed and there is no air-conditioning, the coffee served at the start of the meeting was terrible and his thoughts keep going back to the almighty row he had with his wife the night before, the politician may speak with the tongues of angels and even look almost perfect, yet his discourse will not have the result intended.

2. The listener simplifies the chain of stimuli before it has time to bring about any other mental activity. He compares the stimuli he receives from the speech with his memory traces. It is not, therefore, surprising if the only thing the listener remembers of our politician's add-

1. He must see things as a **whole**, like the painter: is there anything worse than the politician who pours out details without ever touching on the matter as a whole: *in view of the whole, this detail must deal with* does not necessarily mean an insight into the matter as an entity.

2. Like a painter he must have an **idea** for every article, speech, appearance: is there anything worse than the politician who does not know what he's talking about?

3. He must have the **means and resources** (brains, manner, sources of information), just as the artist must have paints, palette, forms and imagination: is there anything worse than the politician who does not know how to appear in public and is not up-to-date with his facts but

Turn to PROFILE page 10

Päivikki Suojanen, left, from the University of Tampere, Department of Folklore, was a visiting professor this spring at the University of Maryland, Department of Anthropology.

She is conducting research on the worldview, identity and communication models of first and second generation Finnish Americans with her husband Prof. Matti K. Suojanen, linguist.

At FinnFest USA '90, Päivikki Suojanen gave a presentation entitled "Features of Ancient Finnish Healing and a Profile of a Contemporary Spiritual Healer."

The Ticket for 'Free'

by Walter M. Poti

As a boy growing up in a small New England town in the early 1900's I enjoyed, and would long remember, three holidays - Christmas, Fourth of July, and CIRCUS DAY.

On this summer day, word spread like wildfire that the man from the Circus had come to town on the morning milk train and was, even now, at the New-Port Hotel.

This man was not the Pied Piper of Hamelin, but for every boy in town, he might just as well have been. Each boy, in his own way, had wheeled himself out of his morning chores, and was now milling with his friends, excited and noisy, in the street in front of the hotel.

The advance man for the circus beckoned the boys into the hotel lobby, and after calling for quiet, opened his suitcase, revealing a stack of brightly colored posters with the printed words "The Ringling Brothers - Barnum & Bailey - Greatest Show on Earth," with a date, August 11, when the circus would be in our town.

The man handed a bundle of posters to the nearest boy with instructions that they were to be placed in the front windows of every store and shop on Main Street, with the proprietor's permission, of course. For establishments like the Ice Cream Emporium, Betty's Beauty Salon, and Tony's Sanitary Barber-shop, that had no street facing windows, the signs were to be left inside.

A hammer and a box of tacks were given to other boys. Their posters were to be tacked up on every telegraph pole, the wall of the covered bridge, barn walls that faced the road, fences and chicken coops. For pure devilment, one of the boys tacked a poster to cover the crescent moon of Patty Dooley's privy. Patty left it there long after it was faded and washed out.

"After you boys leave your poster come back here and I'll give you, absolutely no charge, one FREE ticket to the Circus", the man explained, with emphasis on the word 'free'.

But there were more boys than posters, the suitcase was empty. There would be no 'free' ticket for me!

I studied the wall calendar from Rowell's Feed and Grain Store. I had no interest in the message that "Rowell's carried only the very best for cows, chickens, and horses". I wanted to know how many days to Circus Day. I counted twelve.

I knew that if I only waited and mooned, twelve days would drag on and on, maybe forever, but if I kept myself real busy, days might go by faster. Without being told, I weeded and hoed the garden, kept the kitchen woodbox well filled, and to mother's utter surprise, offered to do the dishes. She felt my forehead to make sure that I wasn't coming down with something. I played baseball with my friends, spun tops, played jacks, knuckled marbles, rolled barrel hoops, went fishing and swimming and climbed trees.

Several times a day, I checked the calendar.

I listened and stared at the kitchen wallclock, counting and recounting the ticks and tocks and the numbers around the face, until satisfied that somehow none had been secretly added to the regular twelve.

Days followed days at their own pace until in due time the day that is today was also the day before Circus Day.

Well after bedtime I was dangling my legs over the edge of the freight house loading dock. Oblivious to pointy slivers in the roughened much worn platform pricking my backside, I was completely fascinated by the kerosene torch and lantern lighted activity around the blue and yellow circus train on the siding below. Even in the dim flickering light one could read the red letters: THE GREATEST SHOW ON EARTH.

The clock in the Town Hall struck the hour of midnight, the twelfth stroke announcing a new day, the long awaited Day of the Circus. The night before the day had slipped into the past.

With the coming of daylight, lion and tiger cages and red and gold wagons were drawn by horses and nudged by elephants into a row, one behind the other. A wood fire was built under the boiler of the steam calliope. The roustabouts changed the overalls, some for clown costumes, some for the bejeweled body fitting scanty clothes of bareback riders, high wire and trapeze acrobats.

With a shrill whistle by the

fancy dressed circus master, the parade moved from the railroad yard up to Main Street. I followed the piercing sound of the calliope's rendition of a Sousa march the length of Main Street, onto Pleasant and up Elm to the pasture where the big top and smaller tents had already been set up and waiting.

The trainer, staking out two elephants next to a large wooden tub, saw me sauntering nearby, "Ahoy me lad, ye looks like a sturdy bucko, would ye like a nice FREE ticket to the show?" with heavy emphasis on the word 'free'.

I jumped to attention "I would, sir, I surely would sir, thank you, sir."

The elephant man handed me two empty pails, and being a man of few words pointed to the empty tub and gestured toward the river at the bottom of the slope. Skipping downhill swinging the empty pails, I thought, "Gee whiz, gosh, this is going to be easy, like falling off a log."

Climbing and crawling back up the hill with two full pails of water that I was trying not to spill, showed that this was no lark, just plain hard work.

I emptied the pails into the tub, but almost before the water reached the bottom the elephants had siphoned the tub dry!

The elephants waved their up-turned trunks in the air as if to demand "more, more."

I, the would-be elephant waterboy, exclaimed in disbelief "Jumping Holy Cow Jehosaphat 23 Skidoo!" Thoughts bounced around in my head

that the river would be dry before these water-soaking critters got enough to drink and that by then I would be a grown man too old to care for a free ticket.

The elephant man was unshackling his charges, called to me. "Sorry me lad, but me and me beasties have work to do, thank ye just the same." The still thirsty elephants walked away without a backward glance and were already shoving animal cages into a better arrangement.

Left alone at the dry tub I had a hard time deciding, should I be glad to be free of this onerous chore? Or should I be sorry for myself for now again there would be no free ticket?

The afternoon performance was over. Folks were lined up at the ticket wagon and sauntering into the Big Top for the evening show.

The Ringmaster in shiny patent leather boots, white riding britches and scarlet coat, holding his long whip in one hand and his black stovepipe hat in the other, walked over to the loitering group of boys. Believing that they must be guilty of something, the boys were ready to turn tails and run.

"Ho boys! Would you like a FREE ticket?" Again with the accent on 'free'.

My friends and I, now all ears, stood our ground.

"Come, follow me" he shouted with a wave of his arm, turned and walked into the tent, we close on his heels. Behind a rope corral milled a herd of beautiful miniature horses. A

stablehand lead the ponies one by one from the roped area and handed a leadline to the nearest boy. Soon the corral was empty of twelve ponies.

But there were thirteen boys, I was the odd-boy out!

The understanding ringmaster pressed the loose end of a rope into my hand with an invitation "Here, my lad, meet Nelly."

I looked along the rope expecting a small pretty pony attached to the other end, but no, here I was face to face to almost touching face with a most ugly mean looking animal, with a fat lip foiled and curled into a sinister sneer. Her nostrils, the size of coffee cups, flared and snorted as she exhaled into my face her horrid smelling breath, strong enough to uncurl a horseshoe!

With long lashed bug-eyes knitted together by one continuous heavy brow she disdainfully studied the kid at the end of her rope. I only wanted to drop the rope and escape, but paralyzed by fear, my clenched hand refused to open, my feet seemed frozen to the ground.

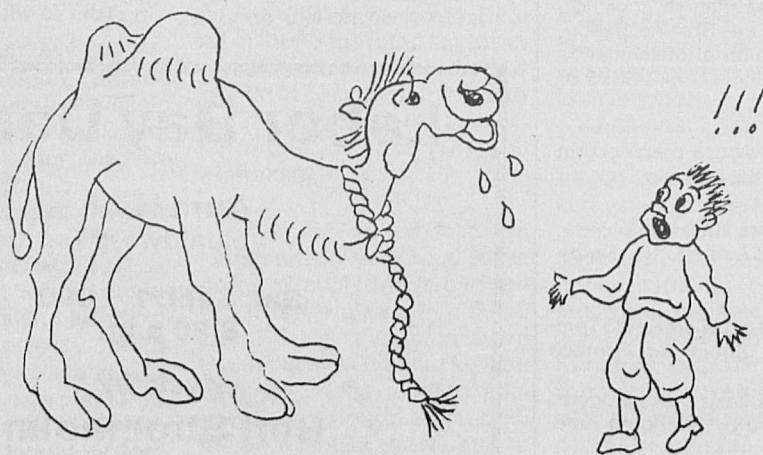
All I could do was stand and return stare for stare. I dared not take my eyes away from her forbidding face. I did not care if Nelly had one hump or two lumps, or if she was a dromedary or a camel. I only knew that she sure was not a fancy prancing pony.

A shrill blast from the ringmaster's whistle brought me to attention. The circus band, after a couple of false compas, struck up with gusto into marching martial music. Twelve prancing ponies led by twelve excitedly happy boys marched in line, followed by one not so happy with a camel.

Marching around the rings in the Big Top my eyes never left the ground. Step by step I made sure that the spot where Nelly was about the plop her milking stool size foot was not still occupied by my own foot. With the circling parade back at the starting point, the ringmaster pried the tightly clenched rope from my hand.

"You're a very good camel herder, Nelly really likes you, and if she could talk she would say, 'find yourself the best seat in the house and enjoy the Greatest Show on Earth.'"

Nelly fluttered her eyelids as in agreement.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

Address: _____

VOLUNTOWN, CT - Hannu Mäkipuro of Willimantic is shown here singing his theme song 'There's Magic in the Air' at a recent outdoor concert at Tamarack Lodge. Appearing with Mäkipuro were accordion virtuoso Veikko Ahvenainen of Finland, Mark Mäkipuro and his Bridger Band and the Galaxie Singers. More photos and a review in Finnish by Anja Laurila appear on page 4.

Finlandia Foundation:

National trustees meeting held

The following eleven trustees of Finlandia Foundation National and Trust participated in a policy-making meeting in May at the Registry Hotel in Denver, CO, with President Jorma Kaukonen presiding, Jukka Mäkipää, Paul Halme, Vera Smith, Carl Jarvie, Gertrude Kujala, Ensio Aalto, Bert Salonen, Reuben Perttula, Marianne Parssinen and Kalevi Olkio. The next meeting is to be held in Houston, TX, on October 28, 1990, with the committees meeting on the previous evening.

The following scholarships and grants were awarded:

\$2,000 to **Lauri Tillman** of Kouvola, Finland, to study at Knox College, Calensburg, IL.

\$2,000 to **Bethany Johanson** of Van Nuys, CA, to study at Sibelius Academy in Helsinki, Finland.

\$2,000 to **Michael L. Haraldsen** of Spring Valley, CA, to study International Marketing & East/West Trade Administration.

\$2,000 to **Anita Pellinen** of Arlington, VA, to study at the Helsinki University of Technology in Otaniemi, Finland.

\$1,000 grant to the Finnish American Literary Heritage Foundation, Portland, OR.

\$750 to Finnish American Translators' Association for the publication of the F.A.T.A. Annual.

A total of \$30,000 was budgeted for scholarships and grants for the calendar year of 1990. The Boston Chapter's Scholarship Committee was designated to review all applications during the year. Applications must still be forwarded to the president's address at 30 Underhill Road, Mill Valley, CA 94941.

Due to other commitments the Foundation did not hold the customary Forum and meeting during FinnFest USA '90. However, an information desk shared with F.A.T.A. and manned by Trustees Kalevi Olkio and Reuben Perttula represented the Foundation at Hancock, MI.

FF trustees and spouses were guests earlier that day at Finlandia Foundation of Colorado's 25th Anniversary Breakfast held at the organization's attractive Club House, where they met with the leaders.

FF Newsletter

PROFILE

who nevertheless insists on speaking?

4. He must have *motivation* to persevere, to try and to fail, a

desire to question and to see through new, different eyes like an artist: is there anything worse than an aged politician in whom the spark went out years ago but who still hangs on?

5. He must also have a *strong personality* to present and publicize his views, like an artist;

mere ideas are not enough to support the persuader: is there anything worse than the politician lacking in self-assurance and confidence in himself?

6. He must in Finnish culture also have a good measure of daring, verve and determination in order to withstand the pres-

sure of being singled out as someone different: is there anything worse than the politician lacking in these respects and lacking in Finnish 'sisu' or determination? I don't think there has ever been such a politician in Finland.

There have in the Finnish politics of the 1980s been some indisputable *experts* (such as Kalevi Sorsa) whose influence has been founded in their broad competence and unquestionable command of affairs, *norm leaders* (such as Paavo Väyrynen) whose operations are founded on general activism and numerous attempts to be influential.

Most of all, however, there is a drastic shortage of *charismatic leaders* highly influential because they are popular.

It is easy to imagine that Finnish politics at the turn of the millennium may well be dominated by a sovereign ruler who possesses all the features of the expert, the norm leader and the charismatic leader: a thorough understanding of events and a sanguine active desire for unshakable popularity among the people.

Kalenteri

ALASKA

Sept 1 - Dinner celebrating 150th anniversary of Sitka Lutheran Church, 7 pm, Sweetland Hall, Sheldon Jackson College, Sitka. Dinner will feature Finnish cooking. Featured speaker is the Reverend Les Stahlke, Executive Director of Lutheran Association of Missionaries and Pilots (LAMP). For tickets, call (907) 747-3338 or (907) 747-4937.

CALIFORNIA

Sept 11 - United Finnish Kaleva Lodge No. 21 membership meeting, 7:30 pm, 1970 Chestnut St., Berkeley.

CONNECTICUT

Sept 1 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Burt Stromholm & soloist Aatos Autio. Raffle drawing!

MASSACHUSETTS

Aug 22 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Suomi Rd, Furnace Pond, Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Kalevaiset.

Aug 25 - Uljas Koitto Anniversary Fair, 1 pm, Uljas Koitto Summer Camp, Pembroke. Supper at 5 pm.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

Aug 26 - Chicken Bar-B-Q, noon-1:30 pm, Elm St. Congregational Church Camp, Lake Wyman, Westminster.

Aug 29 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Kalevaiset.

NEW YORK

Sept 15 - 1990 Miss Finlandia Beauty Contest, 7:30 pm, Imatra Hall, 740 40th St, Brooklyn. Finnish American women ages 17-25 are invited to participate - at least one grandparent has to be Finnish born. A jury will pick the winner; the audience will pick the favorite. The Mark Mäkipuro band - with soloist Hannu Mäkipuro - will provide dance music. For more info: Maire Laiho, chairperson, Imatra Beauty Committee, 659 41st St No. 4A, Brooklyn NY 11232. Phone 718-438-1960.

Labor Day Dance

at

Aura Hall
Voluntown, CT

Sat. Sept. 1, 1990
8:30 p.m.

Music by
Bert Stromholm
with soloist
Aatos Autio

Raffle drawing! !

Admission
\$5.00

Refreshments
available

TERVETULOA!

FINN-GE-NU-I-TY, n., where the
unusual is usual in speciality advertising.

LLOYD R. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508)874-0629

Dance

Sovittaja Park

Demond Pond, Rutland, MA

Sat., Aug. 25
8 - 12 p.m.

Music by
Nils Lundin

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890-1990

Celebrating our 100th year

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Elokuun 21, 1965
"Keinutuoli-iässä" olevat osastomme veljekset Hjalmar ja Victor Lehtinen joutuivat yllätyksen kohteeksi," kirjoitti nimimerkki Mackey Newport, N.H:stä. Veljekset täyttivät vuosia, ja osaston naiset olivat kattaneet korean kahvipöydän kokouksen päätteeksi. "Pojat ihmetteli pöydän komeutta tietämättä, että se oli valmistettu heidän syntymäpäivänsä kunniaksi," Mackey kirjoitti. Päivän sankareille laulettiin "Happy Birthday" ja heitä kiitettiin pitkästä työstä työväenliikkeen parissa.

Elok. 24
Worcesteristä kerrottiin Amerikan suomalaisen kansanvallan liiton viettäneen 60-vuotisjuhlaansa elokuun 22. päivä. Juhla onnistui kirjoittajan mukaan hyvin, "huolimatta kylmästä ja sateisesta säästä." Ohjelmaesityksenä toimi Nikolai Hallila, ASKL:n sihteeri Sävle Syrjälä puhui, ja juhlapuhujana oli Arvo Rivers.

50 vuotta sitten

Elokuun 19, 1940
New Yorkista kerrottiin Suomen tasavallan presidentin Kyösti Kallion rouvan Kaisa Kallion lähettäneen Yhdysvaltain presidentin rouvalle Eleanor Rooseveltille sähköisen Suomen Paviljonkiin New Yorkin maailmannäyttelyyn. Eleanor Roosevelt vastaanotti sähköisen vieraillessaan Suomen Paviljongissa. "... Pyydän Teidän lausumaan sydämelliset tervehdykset Suomen naisten ja itseni puolesta," Kaisa Kallio kirjoitti. Hän kiitti presidenttiparia ja koko Amerikan kansaa suomalaisia kohtaan osoitetusta myötätunnosta. Tilaisuudessa paljastettiin taiteilija J. Henryn maalaus, josta aiottiin tehdä jäljennöksiä For Finland Inc. aloittamassa rahankeräystä varten Suomen hyväksi.

Elok. 19
Uutisissa kerrottiin yli puolen miljoonan ihmisen pyrkineen Yhdysvaltain kansalliseksi vuonna 1939. Täydet kansalaisoikeudet annettiin 188,813 henkilölle, joista suomalaisia oli 2,047.

Elok. 20
Center Theatre Brooklynissä, N.Y., mainosti esittävänsä "ainoastaan yhtenä päivänä" "kuuluisan suomalaisen elokuvan 'Koskenlaskijan morsian'" sekä elokuvan 'Finland Speaks' - Suomen vastaus Venäjän hyökkäykseen. Liput maksoivat 25 centtiä.

Elok. 21
"Työväentalolla on viime aikoina käynyt paljon suomalaisia meripoikia ravintolassa ja tansseissa sekä tapaamassa tuttaviaan," raportoitin New York Citystä. "Pojat tuumivat,

että kyllä tämä Työväentalo on sentään paikka, jossa parhaiten voi viettää aikaansa silloin kun on täällä New Yorkin rannoilla," kirjoittaja arveli.

Elok. 22
Fitchburgin uutisissa ilmoitettiin, että Hanna Kuusamo, Suomen konsulin Kaarlo Kuusamon puoliso, saapuisi New Yorkista puhumaan Saiman Puistoon syyskuun 15. päivä Suomen hyväksi järjestettävässä päivällisjuhlassa. Farmareiden sanottiin lahjoittavan päivällisille kukkoja, perunoita, vihanneksia ja maitoa.

75 vuotta sitten

Elokuun 19, 1915
New Yorkin kirjeenvaihtaja antoi "varkain lukijoille" vakavan huomautuksen. "Talossa numero 129 East 130 katu on niin julkisia varkain lukijoita, että Raivaajan tilaajat eivät saa lehteään juuri ollenkaan. Jos tämä huomautus ei auta, niin ensimmäinen keino on julkaista varkaiden nimet!" kirjoitettiin.

Elok. 21
"Onko teillä huoneita vuokrattavana?" kyseltiin New York Cityn palstalla. Raivaajan kirjakaupassa sanottiin käyvän päivittäin nuoria miehiä kysymässä huoneita. "Lähettäkää ilmoituksenne Raivaajaan, niitä otetaan vastaan New Yorkin konttorissa. Pieni ilmoitus maksaa vain 25 centtiä."

Elok. 23
Raivaajaa varkain lukevia varoiteltiin edelleen. Lehteä kerrottiin varastetun milloin ovelta, milloin postilaatikosta. Joidenkin sanottiin tekevän tätä vakituisesti.

"Paras ja kunniakkain keino on henkilöiden, jotka haluavat lukea Raivaajaa, tilata se itselleen," kirjoitettiin. Varkain lukijoista joidenkin kerrottiin olevan "vanhoillisia", "mutta voivathan vanhoillisetkin lukea Raivaajaa, kun niin tahtovat, sillä se on kaikkien työläisten lehti," kirjoittaja totesi.

Tampere, Turku ja Kokkola edelläkävijät

Kunnallinen polkupyörä muodissa

Kunnallista polkupyöräilyä eli polkupyörien tarjoamista ilmaiseksi kaupunkilaisten käyttöön kokeillaan tänä kesänä ainakin Kokkolassa ja Tampereella.

Kokkolassa kaupungin polkupyörät ovat olleet käytössä vapun paikkeilta lähtien, Tampereella niillä pääsi ajamaan heinäkuun lopulla. Turussa taas on tarjolla vuokrapyöriä lähinnä matkaileville nuorille tarkoitettussa neuvontapisteessä.

Polkupyörät ovat lahjoituksen saatuja vanhoja ajokkeja, jotka korjataan käyttökuntoon. Tampereella ja Turussa korjaustyö on järjestöjen vapaaehtoistyötä. Kokkolassa siitä vastaa ympäristöviraston alainen kierrätyskeskus, joka toimii nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä työllistävänä erilaisten vanhojen tavaroiden korjauspajana.

Aloitteentekijöinä pyöräilyasiassa ovat olleet kansalaisjärjestöt, Turussa Uusi Tuuli ja Tampereella kansainvälinen työleirijärjestö. Idean äitien ja isien mukaan taustalla on halu rohkaista ihmisiä käyttämään polkupyörää yksityisauton sijasta ja kiinnittää huomiota pyöräteiden kohentamiseen.

Nuorison suosiossa

Kokkolassa kunnallisia polkupyöriä on eri puolilla kaupunkia viitisenkymmentä. Pyörät on tarkoitus pitää käytössä ympäri vuoden. Polkupyöriä käyttävät matkailupääallikkö Hannu Viitalan mukaan eniten nuoret, jonkin verran myös vanhukset.

- Aina kun näkee sellaisen keltaisen polkupyörän, jossa on kaupungin tunnus, niin sen saa ottaa ja ajaa niin pitkäksi kuin haluaa. Varsinkin leirintäalueilla niillä on ollut kovasti käyttöä. Niillä ajetaan aika paljon myös parin kolmen kilometrin matkoja keskustan ja lähiöiden välillä, kertoo Viitala.

Keltaisella kunnan tunnuksella varustetun polkupyörän selkään saa hypätä kuka vain ja polkea minne tahtoo.

Ongelmana on Viitalan mukaan ollut se, että julkista omaisuutta ei kohdella kuin omaa. Runsaan kahden kuukauden aikana noin 40 prosenttia kaupungin pyöristä on tuotu kierrätyskeskukseen korjattavaksi uudelleen.

Kevytliikenteen puolesta

Tampereella polkupyörien kerääminen ja kunnostaminen on Kansainvälisen vapaaehtoistyön talkootyötä. Heinäkuussa alkaneelle työleirille tuli kymmenenkunta nuorta eri maista ahertamaan pyörien korjauksen kimpussa. Maaleihin, kumeihin ja muihin tarvikkeisiin on saatu avustusta kaupungin ympäristönsuojeluvaroista.

Keltaisiksi ja violeteiksi maalattavia erimerkkisiä pyöriä on kevään ja alkukesän keräysten jälkeen koossa noin sata. Ensimmäiset pyörät on tarkoitus ottaa käyttöön vielä ennen työleirin päättymistä, mutta pääosa lähtee liikenteeseen vasta elokuun puolella. Kuhunkin pyörään maalataan varmuuden vuoksi korjauspisteen puhelinnumero. Talveksi pyörät sijoitetaan kaupungin varastoon.

Johanna Peltola-Tavast työ-

leirijärjestön Tampereen ryhmästä kertoo, että polkupyöräkokeilulla on tarkoitus kiinnittää huomiota kevyen liikenteen mahdollisuuksiin ja osoittaa, ettei auto ole ainoa kulkuväline. Ilmapiiriin luulisi olevan myönteinen, sillä Taloustutkimuksen Suomen Kuvalehdelle tekemä haastattelutkimus kertoi kesäkuussa, että 74 prosenttia suomalaisista haluaisi autottomia kaupunkikeskustoja Keski-Euroopan malliin.

Suurissa kaupungeissa asuvista suomalaisista autottomia keskustoja haluaisi 83 prosenttia.

- Haluamme tuoda asian myönteisellä tavalla esiin, puhtaampi kaupunki on myönteinen vaihtoehto. Aika moni autolla kaupunkiin tulija kulkee autolla pieniäkin matkoja, etsii parkkipaikkaa ja antaa auton käydä tyhjäkäyntiä. Jos vaikka tuleekin autolla kaupunkiin, niin sen voisi jättää parkkipaikalle, ottaa polkupyörän ja kulkea sillä hoitamassa asioitaan, sanoo Johanna Peltola-Tavast.

Osaan Tampereen esikaupungeista pääsee polkupyörillä turvallisia, erilleen rakennettuja kevyen liikenteen väy-

jatkuu sivulla 12

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislahjana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaja: _____

Osoite: _____

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit keskiviikkoiltaisina elok. 29.:teen päivään asti Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Lancaster, MA. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elok. 25. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo soittaa. Järjestäjänä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Nils Lundin tahdittaa tanssit lauantaina, elok. 25. p:nä Sovittajan Puistossa alkaen klo 8 iltap. Järjestäjä Finnish American Club of Rutland. Kaikki tervetulleita!

★

Elok. 26. p:nä kana-barbecue klo 12-1:30 iltap. Elm Street Congregational kirkon leirillä, Lake Wyman, Westminster.

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Kierrätettävälle jätteille avataan tänään keräyspiste Fitchburg-Westminster -kaatopaikalla Route 31:n varrella.

Jätteitä voi tuoda keskiviikkoisin 7:30 aamup.-3:30 iltap., lauantaisin 7:30 aamup.-1 iltap. sekä sunnuntaisin aamuyhdeksästä puoleenpäivään. Vapaaehtoisuontekijät ovat paikalla avustamassa.

Asiakkailla täytyy olla autossa kaatopaikan käyttöön oikeuttava tarra. Fitchburgilaiset saavat tarran kaatopaikan punnitusasemalta, westminsterilaiset kaupungin virastosta.

Kierrätykseen voi tuoda paperipusseihin pakattuja sanomalehtiä, ruskeaa pahvia, huuhdottua polystyrene-muovia (esimerkiksi markettien lihapakkauksia), sekä huuhdottua lasia ja säilykepurkkeja.

★

Gardner, Fitchburg ja Leominster saivat viikko sitten

osavaltion avustukset tilivuodelle 1990, 45 päivää myöhässä. Avustusten maksamista viivästytti valtiontalossa käyty kiista tilivuoden 1991 budjetista.

Gardner saa osavaltiolta avustusta \$2,389,455, Fitchburg \$6,194,177 ja Leominster \$1,229,457, ilmoitti rahastonhoitaja Kathy Sheppard.

Tavallisesti avustukset maksetaan kesäkuun lopussa. Useat virkamiehet valittivat maksujen myöhästymisen aiheuttamia ongelmia. Fitchburgin kaupunki arvioi menettäneensä korkotuloina kaikkiaan \$65,000 kesäkuun lopusta lukien avustusten viipymisen vuoksi.

Korkotulojen menettämisen lisäksi kaupungit joutuvat varautumaan pienempiin avustuksiin seuraavana tilivuotena. Lainsäätäjät leikkasivat avustuksia neljällä prosentilla pyrkiessään tasapainottamaan vuoden 1991 budjettia.

KUNNALLINEN . . .

jatkoo sivulta 11

liä pitkin. Keskustassa pyöräilijän paikka on kuitenkin mukulakivillä autojen joukossa, ja polkupyörällä ajossa tarvitaan sekä kypärää että siviilirokettia. Kunnallistekninen virasto vastasi äskettäin pyöräteitä koskeneeseen valtuustoaloitteeseen tyyliä: pyöräteitä ei ole varaa asettaa etusijalle kun koko katuverkko ja etenkin ohitustiet ovat ajastaan jäljessä.

Pyöräillen saaristoon

Turussa polkupyöriä vuokraa kaupungin nuorisotoimeen kuuluva interrail-piste, jonka ovat löytäneet muutkin kuin rinkkaselkäiset nuoret. Kesäkuussa avattu neuvontaja palvelupiste sijaitsee sopivasti vierasvenesataman lähistöllä.

Kymmenen markan päivämaksulla interrail-pisteestä saa käyttöönsä yhden kymmenkunnasta käytetystä polkupyörästä. Pyörät on hankkinut ja kunnostanut Estelle-kehitysmaakauppalaavaa varustava Uusi Tuuli -yhdistys, joka pitää tänä kesänä kaupungilla myös korjattujen pyöräkirpputoria.

Interrail-pisteessä kesällä työskentelevä kerhonohjaaja Niina Saarto kertoo, että polkupyörä vuokraus on ollut vilkasta eikä yksikään pyörä ole tähän mennessä jäänyt palauttamatta. Enimmäkseen pyöriä vuokrataan kaupungilla ajeluun, mutta muutamat matkalaiset ovat lähteneet vuokrapiörällä usean päivän saaristoretkelle.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, elok. 26. klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 9:00 seurakunnan yhteinen rukous tunti. Klo 9:15 sunnuntai koulu. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 6:00 ill. virkailijoiden kokous.

Keskiviikkona, elok. 29. klo 7:30 ill. Mäntyrannan hartaustilaisuus. Past. Voss.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina elokuun 25. p:nä klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Palvelukseen halutaan

Taloudenhoitajaa tarvitaan. Horryoppia. Pitää olla tupakoimaton ja raitis. Ei tarvitse tehdä mitään muuta kuin loikoilla, katsoa tv:tä, syöttää kissaa. On puhuttava suomea siksi kun Jussi-kissa ymmärtää vain suomea. Soittakaa 1-508-799-4515. Viola Laukkanen, Worcester, MA.

ALICE & EUGENE HEIKKILA

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH END SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

Maantietäjä

1. Minkä maan kansallisruoka on kuskus?
 2. Minkä maan pääkaupunki on Ouagadougou?
 3. Mistä koalat ovat kotoisin?
 4. Missä maassa asuu parsi-uskonnon edustaja?
 5. Minkä valtion alueella asuu maailman suurin muslimiväestö?
 6. Missä on Mauna Kea -niminen tulivuori?
 7. Minkä nykyisen valtion alueelle Induksen laakso sijoittuu?
 8. Missä maassa sijaitsee Titicaca-järvi?
 9. Missä maassa on vasta ilmennyt lehmien hulluustautia?
 10. Mihin valtioon Hokkaidon saari kuuluu?
- Oikeat vastaukset sivulla 14

Järjestämme matkoja
Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS WILSON
OWEN

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kuninkaalliset eivät myönnä haastatteluja!

Tämä on ollut kirjoittamaton laki vuosisatojen saatossa, koska etäisyyttä piti olla kuninkaallisten ja "kansan" välillä. Nykyaikana ovat jo asiat toisin.

Itse muistan tehneeni ensimmäisen "kuninkaallisen" haastattelun prinssi Philip'sin kanssa Helsingin olympiakisojen yhteydessä 1952. Se oli aika välitön juttu, tapasimme Merenkävijöitten saunassa Särkän saarella. Mukana oli myös prinssi Bernhard, Hollannin kuningatar Julianan puoliso, joka oli lentänyt Helsinkiin omalla lentokoneellaan. Bernhard ohjasi itse...

Philip'n tapasin myöhemmin useita kertoja mm. 1956 Melbournen olympiakisoissa ja kymmenkunta vuotta myöhemmin oli haastatteluvuorossa prinsessa Anne, Englannin kuningasperheen vanhin tytär, joka vuosikymmen sitten vielä oli saarivaltakunnan parhaimpia ratsastajia. Paikkana oli Lancaster House ja isäntänä silloinen pääministeri Edward Heath.

Ruotsin kuningasperheen Suomen lehdistö tapasi Karhulan kartanossa, joka puutarhapuolella tarjosi miellyttävät puitteet kohtaamiselle.

Järjestelypuolta oli hyvin suunnitellut Antti Nuorivuori, Kotkan kaupungin tiedotuspäällikkö, majuri sotilasarvoltaan. Yhdessä ulkoministeriön Ilkka Rentolan kanssa Nuorivuori vastasi näiden päivien tasokkaista lehdistö-

järjestelyistä, joista pääsivät nauttimaan sekä kotimainen että runsaslukuinen ulkomaalainen lehdistöryhmä.

Joskin Ruotsin kuninkaalta puuttuu poliittista voimaa, hän antaa maan kuvalle pontta lausumalla asioista omia mielipiteitä ja joskus ottamalla jopa selvästi kantaa ajankohdaisiin asioihin.

Painavimpia ajatuksia Kotkassa kuningas mahtoi antaa oman maansa lehdistön tiedottajille kertomalla Itämeren ongelmista. Kotkassa käytiin mittava Hansa-seminaari, joka herätti ansaittua huomiota kaikissa Itämeren maissa.

Runsasta tietoutta oli tarjolla mutta mistä tarvittava poliittinen voima laskujen maksamiseen? Tämä oli varsinainen pulma.

Kuninkaalla oli kuitenkin tehokkaaseen sanamuotoon puettu ajatus:

"Itämeri merkitsee nykyisin kommunikaatiota. Tässä yhteydessä meidän kaikkien on ymmärrettävä yhteistyön merkitystä jos mielimme päästä tuloksiin. Itämeren tulevaisuus on mitä suurimmassa määrin meidän kaikkien tulevaisuus."

Tämä kuulosti hienolta, mutta ei siinä mitään merkittävää sisältöä ollut...

Ruotsin perustuslaki vuodelta 1974 oli hallitusmuodossa vapauttanut kuninkaan miltei kaikesta vastuusta. Vanhana instituutiona kunin-

gashuone kuitenkin kerää ympärilleen tietynlaista valtaa, rahaa ja myös vaikuttajia. Taustahahmot ja ystäväpiirit ovat rahamaailman ja yläluokan kermää. Tässä piirissä eletään perityllä rahalla ja perinteillä. Ruotsin kuningas on maansa rikkaimpia miehiä.

Koska sekä tämän kirjoittaja että nuori kuningas ovat hiihtäneet Vasahiihdon, 90 km:n suurhiihdon Sälenistä Mora'n, päätin lähestyä kuninkasta hieman rennosti.

Jos kutsu tulee, lähtisikö hän vielä mukaan jokavuotiseen suomalaiseseen suurokseen Finlandia-hiihtoon? Tämä tapahtuu Hämeenlinnasta Lahteen ja on pituudeltaan 75 km.

Kuningas otti kysymyksen asiallisesti ja vakavasti, puhui järjestelyistä, protokollasta ja turvakysymyksistä. Tyrmäsi koko ajatuksen tähän hätään.

Tuskin Ruotsin kuningas milloinkaan osallistuu Finlandia-hiihtoon!

Saa nähdä tuleeko Suomen pääministeri Harri Holkeri tällä hallituskaudella milloinkaan osallistumaan jokavuotiseen Bostonin maratonjuoksuun? Kutsu kilpailuun Holkerilla on ollut viimeiset kaksi vuotta.

Ruotsin kuninkaan Vasahiihto on tarina sinänsä. Kuninkaan isä, kruununprinssi Gustaf Adolf kuoli tapaturmaisesti 1947 kuninkaan ollessa vain vuoden ikäinen. Äiti Sibyllalle jäi viisi lasta, prinsessat Mar-

garetha, Birgitta, Desiree, Christina sekä 1946 syntynyt prinssi, josta tuli nykyinen kuningas.

On selvää, että prinssin urheiluharratuksesta oli pidettävä huolta ajoissa ja tästä vastasi mm. hiihtoalalla menestynyt Bengt Herman Nilsson, kapteeni, josta tuli kuuluisa valmentaja Italiassa (olympiakullan voittaneen Franco Nones'n valmentaja).

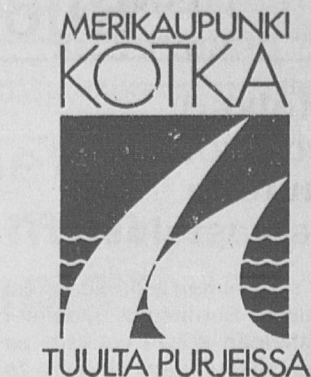
Nilsson oli ratkaiseva tekijä kun Kaarle XVI Kustaa suoritti Vasahiihdon n. 8. tunnissa.

Bernadottet ovat hallinneet Ruotsia vuodesta 1818 eivätkä muut kuninkaas tällaisiin urheilusuorituksiin ole yltäneet, joskaan eivät yrittäneetkään! Kuninkaan setä, vuonna 1912 syntynyt prinssi Bertil on kuitenkin tunnettu Ruotsin urheiluprinssinä. Bertil on ollut innokkaasti mukana maansa urheilun johtotehtävissä ja oli monipuolinen urheilija, mm. hyvä pikaluistelija.

Karhulan Sopanen on Seura-lehden edustaja ja olemme silloin tällöin eri tilanteissa harrastaneet yhteistoimintaa, kuten nytkin.

Vaimoni Noriko esitti Silvialle kysymyksen, josta hyötyivät muutkin. Kysymys oli kuitenkin tarkoitettu lukijoille Hokkaidon saarella, Japanin pohjoisaari, jolla asuu kuutisen miljoonaa ihmistä.

Kysymys koski matkustamista ja eri maissa vierailamista. Oliko eri asia tulla vie-

railulle Suomeen, merkitsikö se kuningattarelle jotain muuta kuin mennä esimerkiksi Englantiin tai Yhdysvaltoihin?

Kuningatar Silvia piti ilmeisesti kysymyksestä, oska hän vastasi perusteellisesti, selvittäen mm. sitä, kuinka hän tuli Ruotsiin tavattuaan tulevan kuninkaan Münchenin olympiakisojen yhteydessä 1972.

Ruotsin kuningattareksi tultuaan 1973 Suomi oli Silvialle "takametsien maa", tuntematonta aluetta kuten maan asuttama kansakin. Yhteisestä historiasta tuli kuitenkin mielenkiintoinen Silvian tutkimuskohde.

Vierailla Suomessa oli erikoista, todella erikoista, vahvasti kuningatar Silvia mediaedustajille Karhulan kartanon ruohikolla Kymijoen tuntumassa.

Samana iltana Ruotsin ilmailuvimien lentokone kiidatti Ruotsin kuningasparin Utin lentokentältä Suomen ilmatilasta Ruotsin kamaralle.

Stig Häggblom

Kuningas Kaarle XVI Kustaa ja kuningatar Silvia olivat tyytyväisiä vierailunsa Kotkassa. Kuningatar sanoi Suomen vierailujen aina olevan erikoisia tapahtumia.

Kuva: Evy Nickström

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Holkeri:
ydinvoima
uuteen
tarkasteluun

Ydinvoiman lisäämistä käsitellään Suomessa uudelleen Lähi-idän kriisin vuoksi, sanoo pääministeri Holkeri äskettäin Turussa kokouksen johtohenkilöiden kokouksen yhteydessä.

Holkeri totesi, että kriisi Lähi-idässä on synnyttänyt uuden tilanteen energian tuotannossa.

Pääministeri näkee öljykriisin lisäksi uhkaavan Suomen metsäteollisuutta, sillä halventunut dollari parantaa Yhdysvaltain asemia Euroopan markkinoilla.

Öljykriisi vähenentää josain määrin Suomen öljylaskua, mutta samalla se tuo Yhdysvallat entistä voimallisemmin sen perinteisille markkinoille, Holkeri sanoi.

Sibelius-tutkijat
Helsinkiin

Yli 30 Sibelius-tutkijaa kaikkialta maailmasta osallistuu ensimmäiseen kansainväliseen Jean Sibelius-kongressiin, joka pidetään Helsingin yliopistossa elokuun 23-25 päivää.

Kongressi järjestetään Sibeliusliuksen 125-vuotisjuhlan ja Helsingin yliopiston 350-vuotisjuhlan kunniaksi.

Helsinki saa vieraakseen maailman johtavat Sibelius-tutkijat, jotka esitelmässään tarkastelevat säveltäjämestarin elämää ja tuotantoa.

Helsinki City
Marathonin voitto
Neuvostoliittoon

Neuvostoliittolaiset veivät suurimman osan Helsinki City Marathonin tämänvuotisesta palkintopotista. Miesten kisan ja 20,000 markan ykköspalkinnon voitti leningradilainen kentänhoitaja Alexander Beljajev, 29, ajalla 2.14.36. Neljä minuuttia hänen jälkeensä maaliviivan ylitti kakkosena Aleksander Jermantšov.

Suomen Jouni Kortelainen, 33, viime vuoden voittaja, sijoittui kolmanneksi ajalla 2.11.58. 6,000 markan palkintonsa lisäksi silloin tällöin huippuaikoja juokseva Kortelainen sai matkan New Yorkin maratonille.

Naisten kisan nopein oli Neuvostoliiton Svetlana Netshajeva. Hänen palkintonsa oli saman suuruinen kuin miesten kisan kakkosen eli 10,000 markkaa.

Maantietäjä

sivulta 12

Vastaukset: 1. Marokon 2. Ylä-Voltan 3. Australiasta 4. Intiassa 5. Indonesian 6. Havaijilla 7. Pakistanin 8. Perussa 9. Isossa-Britanniassa 10. Japaniin.

Ainutlaatuinen löytö Vantaalla

5 000 vuotta vanha savipää joen äyräessä

Vantaan Jokiniemen hiekasta putkahti pieni suurmies. Savesta tehty miehenkuva oli sitä ennen piileskellyt maan alla liki 5,000 vuotta, mutta tiistaina, kesäk. 26. p:nä savonlinnalaisen Ursula Mannisen käsi poimi sen suoraan julkisuuden valokeilaan.

Vain noin neljän sentin koruinen savipää - tai savi-idoli, kuten tieteilijät sitä kutsuvat - tuotti välitöntä iloa monessa paikassa. Riemua riitti museovierastossa, Vantaan tiede-keskus Heurekassa ja tieteenkin erityisesti Heurekan kaivauspaikalla Jokiniemessä.

Syy iloon oli lähinnä siinä, että yhtä hyvin säilynyttä ja yksityiskohdiltaan selvää ihmisenkuvaa kuin Vantaan löytö on, ei ole ennen Suomessa löydetty.

-Kivisiä, savisia ja meripihkasiakin päitä on löydetty mm. Ahvenanmaalta ja Luopioisista, mutta niissä ei ole ollut erotettavissa kuin pään muoto ja nenä. Tässä näkyvät silmät, suu, ilmeinen partakin sekä jälkiä, jotka viittaavat ihmäläisyyteen tai tatuointeihin, sanoo kaivausten johtaja arkeologi Jan Fast.

- Tatuointeja joka tapauksessa tiedetään käytetyn kivilaudella näissäkin maisemissa, hän toteaa.

Neljän sentin mittainen veistos on ainutlaatuinen löytö Suomessa.

Kaikkien kivikautisten ihmisenkuvien arvoitus on se, että ne on aina selvästi lyöty rikki. Äskettäinen löytökin on selvästi osa jostain isommasta pienoispatsasta.

- Rikkomisen syy liittyyneen johonkin uskonnolliseen messä tiedetään käytetyn kivilaudella näissäkin maisemissa, hän toteaa.

Suomen
tv-lähetyksiä
vakituisesti
Ruotsiin

Suomen televisio-ohjelmia aletaan lähettää vakituisesti Tukholman alueella. Suomen lähetyksiä pääsee seuramaan lisäksi parikymmentä Ruotsin kuntaa, joissa on paljon suomenkielisiä.

Ruotsin ohjelmien lähettämistä Suomeen laajennetaan 1990-luvulla niin, että lähetyksiä voi seurata entistä suuremmissa osassa Etelä-Suomea.

Tv-ohjelmavaihto maiden välillä alkoi 1986, ja on tähän asti ollut lähinnä koeluontoista.

Outokummusta
analysaattoreita
Neuvostoliittoon

Outokumpu Electronics toimittaa 30 miljoonan markan (runsas \$7 miljoonaa) arvosta analysaattoreita neuvostoliittolaiseen metallirikastamoon vuosina 1990-1992.

Toimitus on Outokumpu Electronicsin suurin yksittäinen analysaattori-kauppa ja samalla ylivoimaisesti suurin koko maailmassa.

Enemmistö suomalaisista kannattaa täysraittiutta ratissa

Yli puolet suomalaisista kannattaa rattijuopumuksen rajan tiukentamista nollaan nykyisestä 0,5 promillen rajasta. Suomalaisen mielipiteitä alkoholista ja ajamisen suhteesta selvitetään Liikennetutkimuskeskuksen tutkimuksessa.

Kaikkiaan kolme neljäsosaa 1,600 haastatellusta piti nykyistä alkoholipromilleraajaa liian sallivana.

Suomessa on esitetty viimeaikoina rattijuopumuksen rajan laskemista 0,2 promilleen. Ruotsi toteutti hiljattain vastaavan muutoksen ja alensi samalla ylittä sallittua nopeutta maanteilla.

Liikenneturvan mukaan

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

noon., Tai sitten ne voivat olla lasten leluja. Lapsethan rikkovat kaikki lelunsa, Fast nauhahtaa.

Talttoja, kirveitä,
nuolia, meripihkaa...

Vantaalla, Keravanjoen rantatöyräällä, on nyt kaivettu tiiviisti parin viikon ajan. Touhuissa on ollut mukana yhteensä 104 vapaaehtoista arkeologian harrastajaa viisivuotiaasta eläkeikäisiin.

Saalista oli koossa juhla-asiasta jo ennen ainutlaatuisen miehenpään löytämistä: Lähies 20 kiloa saviastian palasia, useita kymmeniä kiviesineiden katkelmia, hioimia, meripihkaa, yhdeksän ehjää nuolenkärkeä ja neljä kivitalttaa.

Ja vielä kesken tämän listan laatimisen huomasi yksi kaivajista pienen kivisen työkalun eli ns. kynsitaltan, jollaisia ei vielä tästä kohteesta ollut löydetty.

Jan Fast sanoo, että tutkimuspaikalla on selvästi ollut suhteellisen pitkäaikainen kivikautinen asutus. Suomalaisen esi-isät ovat majailleet silloisella merenrannalla, joka

nyt on 23 metriä meren pinnan yläpuolella. Yhdyskunta on ilmeisesti ollut paikalla 400 - 500 vuoden ajan.

- Asukkaat ovat olleet pyynti- ja kalastuskansaa. Tässä kohdassa on joen suulle saatu hyvin verkot kalojen pyytämistä varten. Löydettyistä ruodoista päätellen 90 prosenttia pyydytyistä kaloista on ollut haurkaita.

Ensi vuonna
lisäkaivauksia

Juuri löydetty savi-idoli ja suuri osa muistakin löydöksistä on vierailijoiden nähtävissä hetimiten. Heurekan vitriineissä on jo saviastioiden paloja, ja miehenpää pääsee esille jo maanantaina.

- Tämä kaivaus on ollut ehdottoman kannattavaa sekä tieteellisen tutkimuksen että tieteen popularisoinnin kannalta. Ensi vuonna Heureka pyrkii kaivamaan ainakin kuukauden tällä alueella, arkeologi Fast uskoo.

Matti Mörttinen
(Aamulehti)

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$575 - LOS ANGELES \$725
TORONTO \$695

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Pohjoismaissa luetaan yhä lehtiä

Suomi, Ruotsi ja Norja ovat vakaita sanomalehtimaita: maat ovat johtopaikoilla kansainvälisissä tilastoissa, joissa on verrattu lehtien levikkejä asukasluokuihin.

Viime vuonna Norja ohitti Suomen ja johtaa tilastoja, Suomi on vahva kakkonen ja Tanska pitää perää.

Suomen sanomalehtien Liiton toimitusjohtaja Veikko Löyttyniemi katsoo, että Pohjoismaiden sanomalehdistö on kehittynyt paljolti samansuuntaisesti kaikissa maissa, mutta selviä erojaakin löytyy.

Pohjoismaisten päivälehtien levikki on arkipäivisin yhteensä yli 11.7 miljoonaa kappaletta. Tilattavien päivälehtien osuus on noin 9.2 miljoonaa ja irtonumeroina myytävien 2.5 miljoonaa kappaletta.

Irtonumeromyynti Suomessa pienin

Tanskassa ja Ruotsissa tilattavien sanomalehtien osuus on Pohjolan pienin: irtonumeroina näissä maissa myydään peräti neljännes lehdistä. Norjassa irtonumerole-

vikki on viidennes mutta Suomessa vain yksi kymmenesosa.

Kaikkiaan Pohjolan sanomalehtien yhteenlasketusta levikistä noin 80 prosenttia on tilattavia sanomalehtiä. Lehdet jaetaan joka aamu varhain tai hieman myöhemmin päiväpostin mukana.

Suomessa eniten seitsemänpäiväisiä

Suomessa ilmestyy enemmän seitsemänpäiväisiä lehtiä kuin muissa Pohjoismaissa ja seitsemänpäiväisten määrä on lisäksi kasvanut jatkuvasti.

Joka päivä ilmestyviä lehtiä on Suomessa kaikkiaan 27, kun Ruotsissa niitä on 15 ja Tanskassa 11. Pohjoismaiden suurin aamulla ilmestyvä päivälehti on Helsingin Sanomat.

Norjassa ei ilmesty sunnuntaisin lainkaan lehtiä. Ruotsalainen lehdistötutkija Karl-Erik Gustafsson on sitä mieltä, että siihen ovat johtaneet alkujaan uskonnolliset syyt: lainlaatiija on halunnut suojata lukijoiden pyhäpäivän rauhaa. Samasta syystä ei sunnuntailehtiä ilmesty Färsaarilla tai Islannissaakaan.

Suomessa on myös enemmän 1 - 3 kertaa viikossa ilmestyviä lehtiä kuin läntisissä naapurimaissa. Tässä ryhmässä erikoissanomalehdillä on varsin suuri levikki. Kärjessä ovat Maaseudun Tulevaisuus, Tekniikka ja Talous sekä Kotimaa.

Muut 1 - 3 kertaa viikossa ilmestyvät lehdet ovat Suomessa yleensä paikallisia, yhden tai kahden kunnan asioista kertovia sanomalehtiä. Ruotsissa harvoin ilmestyvät sanomalehdet ovat yleensä yksipäiväisiä maakunnallisia tai valtakunnallisia poliittisia sanomalehtiä. Tällaisia on toimitusjohtaja Löyttyniemen mukaan perustettu viime vuosina Suomeenkin.

Harvoin ilmestyvien lehtien merkitystä Suomessa kuvaa niiden vaikutus kokonaislevikkiin. Jos erikoissanomalehdet ja paikallislehdet laskeetaan samaan nippuun, nousee Suomen sanomalehtien levikki niiden vaikutuksesta noin 50 prosenttia. Norjassa ja Ruotsissa 1 - 3 kertaa viikossa ilmestyvien sanomalehtien yhteislevikki nostaa kokonaislevikkiä noin 10 - 15 prosenttia.

Suomi lykännee saamelaissopimusta

Suomi ei todennäköisesti vielä ratifioi Kansainvälisen työjärjestö ILO:n alkuperäiskansoja koskevaa yleissopimusta, joka hyväksyttiin runsas vuosi sitten. Työministeriö arvioi, ettei Suomen lainsäädäntö ole sopimuksen edellyttämällä tasolla.

Alkuperäiskansoja edustavat Suomessa noin 5,700 saamelaista. Ennen sopimuksen ratifiointia heidän lainsäädä-

dännöllistä asemaansa on kohennettava. Erityisesti saamelaisten maanomistusolot edellyttävät pohdintaa, arvioi daan työministeriössä.

Muista pohjoismaista Tanska on jo ratifioinut sopimuksen, ja Norja on parhaillaan saattamassa sitä voimaan. Ruotsissa sen sijaan selvitetään samoja maanomistusoloja kuin Suomessa.

ILO:n sopimuksen yksi tarkoituksena on estää pienten kansojen ja niiden kielen kuoleminen. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että sopimus saatetaan voimaan myös Suomessa.

Aiempiä vuonna 1957 tehtyä alkuperäiskansoja koskevaa sopimusta ei Suomessa ole ratifioitu. Perusteena käytettiin saamelaisten suhteellisen vähäistä määrää.

Finnair ei vielä korota hintoja

Amerikkalaiset lentoyhtiöt ovat nostaneet lentolippujen hintoja 5.3 prosenttia. Korotusten syyksi on ilmoitettu Persianlahden kriisin laukaisema öljyn hinnan kohoaminen. Korotukset tulivat voimaan 15. elokuuta.

Johtaja Leif Lundström Finnairilta pitää amerikkalaisyhtiöiden korotuspäätöksiä jossain määrin hätköityinä. Hän arvelee, että niiden takana on Persianlahden kriisin lisäksi myös muita kasautuneita hinnankorotuspaineita.

Finnair tarkkailee vielä öljyn hinnan kehitystä ja muiden lentoyhtiöiden toimia ennen kuin tekee asiasta mitään johtopäätöksiä. Asiaa pohditaan tarkemmin lähitulevaisuudessa, kun tarvittavat selvitykset on tehty.

Traktorit käyntiin kasviöljyllä

Suomalaiseen Valmet-traktoriin ollaan kehittämässä moottoria, joka toimii kotimaisella kasviöljyllä. Rapsi- tai rypsiöljyllä käyvän moottorin pakokaasut ovat puhtaita, sillä kasviöljymoottorissa ei synny nokea ja typen oksideja.

Rapsiöljyn käyttöä polttoaineena on tutkittu erityisesti Keski-Euroopassa. Suomalaisen moottorin esikuvana on saksalainen autoissa käytetty tekniikka.

Rapsiöljyä voidaan myös käsitellä niin, että sitä voidaan käyttää nykyisissä traktoreissa ilman teknisiä muutoksia. Näin on tehty Itävallassa, jossa keuhkallavattu tehdas tuottaa rapsimetyyliesteriä eli Biodieseliä traktorien polttoaineeksi.

Marjojen cesium-pitoisuudet ennallaan

Metsämarjojen ja sienten cesiumipitoisuudet ovat säteilyturvakeskuksen mittauksen mukaan pysyneet viime vuoden tasolla. Radioaktiivisuuden vuoksi ei metsän antimien käyttöä tarvitse rajoittaa missään päin Suomea.

Cesiumia on eniten Pohjois-Hämeen, Pirkanmaan sekä Keski- ja Etelä-Suomen alueella.

Ruuan sisältämä cesium ei merkittävästi lisää suomalaisten saamaa säteilyä. Suomalainen saa luonnon säteilylähteistä, kuten radonista ja avaruussäteilystä, noin 5 millisivertin vuotuisen annoksen. Elintarvikkeiden osuus on siitä vain pari prosenttia.

Suomen uutisia

Kansainvälisiä terveisiä Suomen verottajille

Suomalaiset pian maailman verotetuimpia

"Monissa maailman maissa marginaaliveroa on jo pienennetty ja se on yleensä 50 prosenttia. Suomi taas kuuluu niihin maihin, joiden marginaalivero on jäämässä liian korkealle, arvostelea Hans Söderberg Ruotsin veronmaksajien liitosta.

Söderberg osallistui äskettäin pidettyyn veronmaksajien kansainväliseen kokoukseen, johon osallistui 12 maan veronmaksajien edustajia.

"Lähivuosina muun muassa Suomen, Norjan, Belgian ja Tanskan on pudotettava marginaaliveroaan 10-30 prosenttia," Söderberg povaa. Söderberg huomauttaa, että yksi veronmaksajien taakkaa keventäneistä maista on Ruotsi.

"Palkansaajien ihannemaa se ei silti ole," hän muistuttaa.

"Vaikka marginaalivero onkin laskenut, on kokonaisverotus silti liian korkealla veronmaksajien mielestä.

Veronmaksajat ovat järjestäytyneet kaikissa maissa samasta syystä: verottajaa vastaan on puolustauduttava. Verovarojen käytöstä on tullut vallankäytön väline, jonka pahimmillaan uskotaan rapauttavan kansanvallan perusteita. Tätä mieltä on ainakin yhdysvaltalainen David Stanley, joka

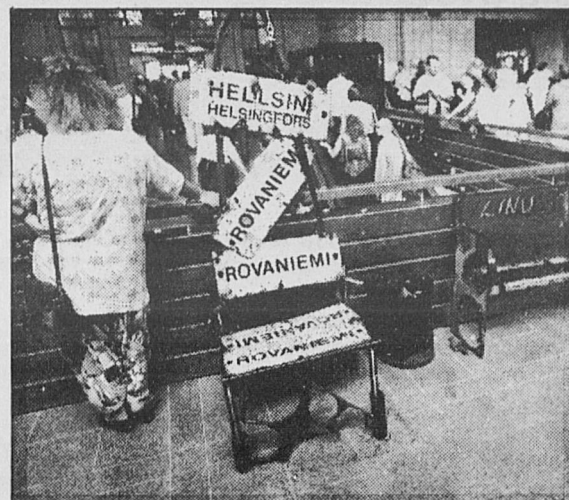
edustaa Iowan osavaltion veronmaksajien liittoa.

"On olemassa useita järjestäytyneitä ryhmiä, jotka haluavat valtiolta rahaa. Valtio taas saa rahansa veronmaksajilta. Verotettavien on siis järjestäydyttävä, jotta he voisivat puolustautua verorahoja hamuavilta," hän toteaa.

Stanley sanoo, että monet järjestöt painostavat poliitikkoja, jotta he antaisivat järjestöille rahaa.

"Poliitikot ostavat ääniä luovuttamalla veronmaksajilta saatua rahaa erilaisille järjestöille," hän kuvaa.

Veronmaksajat ja verokarhu eivät kaikissa maissa kuitenkaan riitele keskenään. Esimerkiksi Australiassa valtio painatti kuusi miljoonaa kappaletta veronmaksajien liiton laatimaa veroilmoituksen täyttöapasta.

Amerikkalainen Linus Coraggio lahjoitti osan töistään erilaisille järjestöille.

Rautataide siirrettiin rautatieasemalle

Newyorkilaisen taiteilijan Linus Coraggion rautaromusta tehdyt taideteokset on siirretty Vanhan Galleriasta Helsingin rautatieasemalle, jossa niihin voi tutustua elokuun puoliväliin saakka. Teoksia esitellään myös diakuvin.

Valtion rautatiet lahjoitti Coraggille tavaraväen rautaromua, josta taiteilija hitsasi kolmen viikon ajan taideteoksia. Coraggio tuli Helsinkiin heinäkuussa, jolloin hän osallistui European Nuclear Disarmament -tapahtumaan. Coraggio on taiteessaan keskittynyt metallitöihin, ja hän käyttää raakaaineena mm. vanhoja autoja. Osan teoksistaan hän lahjoittaa Pasilan rauhanasemalle, Lepakkoon ja Oranssi ry:lle.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI PUOLILTA

Eroon Gorkinkadusta

Neuvostoliitto herättelee koko ajan henkiin vallankumousta edeltävää menneisyyttä. Nyt isketään Moskovaan ja kirjailija Maxim Gorkiin. Moskovan maamerkki ja valtavyä, Gorkinkatu, saa takaisin vanhan nimensä Tverskaja-katu.

Tverskaja-katu lähtee Maanesinaukiolta Moskovan sydäimestä kohti Tverin kaupunkia, joka vain viikko sitten sai tuon vanhan nimensä takaisin. Tver oli vuosikymmeniä Kalinin.

Pisto baltialaista nationalistia kohti on puolustusvoimien päätös muuttaa Riika-lentotukialuksen nimi Varjagiksi, vallankumousta edeltävän Venäjän laivaston sankarialuksen mukaan.

Historiallisia nimiä alettiin palauttaa Mihail Gorbatshevin tultua valtaan 1985. Leninin ja hänen seuraajiensa politiikka oli ollut katkaista kaikki yhteydet ja viittaukset tsaarin Venäjään.

Puola pysyy Varsovan liitossa

Puola vähentää 347,000 miehen armeijaansa 100,000 sotilaalla, mutta ei aio erota Varsovan liitosta, ilmoitti maan puolustusministeri Piotr Kolodziejczyk äskettäin.

Enemmistö puolalaisista uskoo Neuvostoliiton takaa-van Puolan itsenäisyyden, puolustusministeri sanoi.

Puolassa elää yhä vahva Saksan pelko, jota lähentävä yhdistyminen ei ole lieventänyt. Puolaan liitettiin toisen maailmansodan jälkeen laaja alue Saksasta korvauksena alueesta, jonka Neuvostoliitto otti itselleen Puolan itäosasta.

Peruun talouden hätäohjelma

Perun runsas pari viikkoa sitten virkaan astunut hallitus on julkistanut talouden hätäohjelman. Keskeistä ohjelmassa on taistelu 4,600 prosentin inflaatiota vastaan.

Talousministeri Juan Hurtado Miller sanoi maan olevan "romahduksen partaalla". Valtio lopetti äskettäin elintarvikkeiden hintojen tukemisen, mikä nosti eräiden tuotteiden hintoja jopa 700 prosenttia.

Lähes koko maa julistettiin poikkeustilaan poliisien lakouhan ja elintarvikkeiden ryöstelyn pelossa.

Palestiinalaisfilmi kuvaa vainotun kirjailijan juoppona playboy-na

Rushdie vastustaa sensurointia

Kirjailija **Salman Rushdie** vastustaa englantilaissensoreiden päätöstä kieltää hänestä kertovan elokuvan esittäminen. Pakistanilainen elokuva kuvaa Rushdien israelilaismielisenä ja juoppona playboy-na, joka saa surmansa salamaisesta rangaistuksesta Saatanallisten säkeiden kirjoittamisesta.

International Guerillas -elokuvan esitykset kiellettiin, koska sen katsottiin herjaavan Rushdieta ja saattavan tämän alttiiksi yleisön vihalle.

Rushdie taas toisi elokuvan yleisön ja oikeuden katseltavaksi. Hän ei hyväksy sitä, että elokuva kiellettiin ennen kuin yleisöllä oli mahdollisuus arvioida sitä, kertoi Rushdien edustaja äskettäin.

Elokuvan esittäminen mahdollistaisi myös sen, että siihen kenties sisältyvät kunnianloukkaukset voitaisiin käsitellä oikeudessa, kirjailijan edustaja totesi.

Rushdie on pysytellyt salaisessa piilossa helmikuusta 1989 lähtien, jolloin muslimit uhkasivat surmata hänet kir-

jan Saatanalliset säkeet takia. Englannissa asuvat muslimit ovat jo protestoineet esityskieltoa.

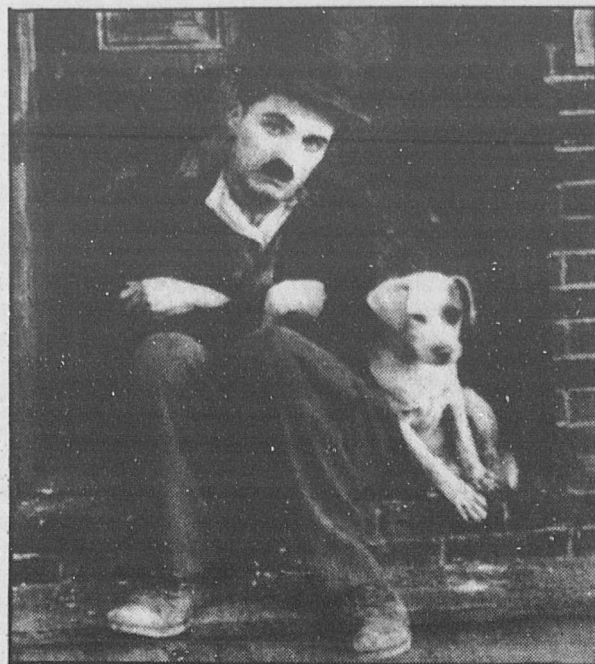
Pakistanilaiset tyrmistyneitä

Pakistanin elokuvateollisuuden johtohahmot tuomitsivat vihaisina Englannin sensuuriviranomaisten päätöksen esityskiellosta. He sanoivat olevansa tyrmistyneitä päätöksestä, joka on heidän mukaansa epäoikeudenmukainen ja yksipuolinen. Päätös sotii juuri niitä arvoja vastaan, joita englantilaiset julistavat kannattavansa, he totesivat.

- Missä on paljon kuulemamme englantilainen rakkaus ilmaisunvapauteen ja reiluun peliin, kysyi International Guerillas -elokuvassa esiintyvä Javed Sheikh.

Elokuva on pyörinyt Pakistanissa huhtikuusta saakka ja kerännyt huimia katsojajoukkoja.

Pakistanin elokuvantekijöiden liiton edustaja totesi epäilevänsä kieltopäätöksen syyksi sitä, että elokuva tulee kolmannesta maailmasta.

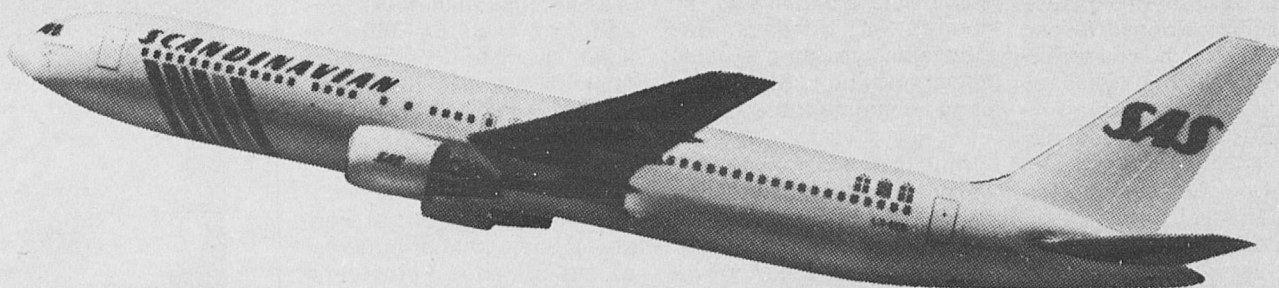

Chaplin sai oman osastonsa elävien kuvien museoon. Tämä otos on filmistä *Koiran elämää*.

Chaplin sai osastonsa

Elävien kuvien museo Momi (Museum of the Moving Images) Lontoossa on kaikkien elokuvafriikkien ja telkkarinarkkareiden unelmakohde, on sinne koottu elokuvan historia kuin televisionkin kehitys.

Momista on tähän asti puuttunut yksi osasto, mutta nyt tuo aukkokin on paikattu: Charlie Chaplinista on museoon koottu oma kokonaisuutensa.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES